

CURIERUL UCRAINEAN

Luptați și veți învinge!

M. Ubravsky

Serie nouă, nr. 321-322 / octombrie 2016

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

În cele 47 de țări din Europa trăiesc aproximativ 340 de minorități naționale autohtone cuprinzând în total circa 100 de milioane de persoane. De asemenea, în cadrul Uniunii Europene, față de cele 24 de limbi oficiale, există peste 60 de limbi regionale sau minoritare, vorbite de circa 40 de milioane de oameni. Pentru a atrage atenția asupra acestei imense bogății lingvistice, Uniunea Europeană și Consiliul Europei au lansat, în 2001,

brie, când patru instituții și circa 30 de școli, inclusiv cele ale unor minorități naționale, au celebrat împreună Ziua Europeană a Limbilor. Prin momente create de elevi, îmbinând scurte conversații, scenete, dans și muzică, școlile participante au prezentat într-o manieră inedită limbile oficiale ale Uniunii Europene și limbi ale minorităților naționale din România. Departamentul pentru Relații Interetnice a dorit să sublinieze, prin eveni-

ritare este un tratat unic între state care s-au angajat să contribuie la crearea unui viitor favorabil dezvoltării limbilor. Țările care se alătură familiei Cartei au decis să protejeze și să promoveze limbile care sunt amenințate de posibilitatea de a deveni marginalizate în țări în care aceste limbi au o prezență tradițională.

Carta Europeană a Limbilor Regionale sau Minoritare a fost adoptată în 1992 și a intrat în vigoare la 1 martie 1998. Majoritatea state-

Ziua Europeană a Limbilor - 26 septembrie

inițiativa *Anului European al Limbilor*. Din această inițiativă a luat naștere *Ziua Europeană a Limbilor* pe care o marcăm, în fiecare an, la 26 septembrie. Obiectivele sale sunt: sensibilizarea publicului față de bilingvism și multilingvism, promovarea diversității culturale și lingvistice și încurajarea învățării limbilor moderne sau minoritare începând de la vârste cât mai mici. Așadar, cu prilejul Zilei Europene a Limbilor sunt evidențiate avantajele învățării limbilor străine: descoperirea unor culturi noi, posibilitatea de a căpăta o perspectivă diferită asupra lumii și de a-i înțelege mai bine pe cei din jur.

Manifestările prevăzute cu acest prilej sunt numeroase, antrenând un însemnat număr de europeni; programul activităților include conferințe, mese rotunde, serate literare, atracții pentru elevii de gimnaziu și de liceu, programe de radio și de televiziune pe tema politicii lingvistice, precum și numeroase concerte organizate în spații publice.

La București, Ziua Europeană a Limbilor a fost sărbătorită la nivelul Departamentului pentru Relații Interetnice (DRI). DRI a fost organizator al „LinguaFEST” 2016, împreună cu Reprezentanța Comisiei Europene în România - Direcția Generală Traduceri și cu Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale. Ediția din acest an a fost găzduită de ARCUB-Lipscani, în ziua de 26 septem-

mente grupate sub genericul „LinguaFEST” importanța respectului față de diversitatea lingvistică și culturală, să se alătore efortului european și național de a stimula cunoașterea și promovarea limbilor moderne și materne.

Fără îndoială, în unele țări limbile și comunitățile minoritare sau regionale se bucură de o protecție suficientă pentru păstrarea și transmiterea acestora către următoarele generații. În multe alte țări însă, numeroase limbi au fost marginalizate și eliminate din uzul public, ducând, astfel, la uitarea acestora. Declinul limbilor poate fi însă oprit și este reversibil, așa cum au arătat exemple din multe țări, unde generația tânără învață să folosească limbile utilizate în mod tradițional în familie și în regiunile din care fac parte.

Cu toate acestea, acest lucru nu este valabil pentru toate limbile vorbite în Europa. Într-adevăr, în cazul unora dintre limbi numărul vorbitorilor este în continuă descreștere. Dacă acest proces nu este dirijat în sens invers, tendința va duce în mod inevitabil la extincția limbilor în regiuni unde au fost folosite în mod tradițional timp de secole și unde reprezintă o componentă esențială a identității regionale.

De aceea, mai multe state au decis să creeze un cadru juridic internațional pentru protecția limbilor regionale sau minoritare. *Carta Europeană a Limbilor Regionale sau Mino-*

lor europene au semnat Carta, transformând-o în practica obișnuită pentru majoritatea cetățenilor europeni. Ea se supune principiilor cuprinse în Convenția internațională a Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile civile și politice și este în spiritul Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale a Consiliului Europei și al Cartei Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene.

România a semnat Carta în 1995, dar aceasta a intrat în vigoare doar în 2008. Este de maximă importanță să înțelegem natura Cartei ca proces de protecție și promovare a limbilor regionale sau minoritare. Dreptul de a utiliza o limbă regională sau minoritară în viața privată sau publică este un drept inalienabil. Ucrainenii din România trebuie să facă progrese noi în privința dezvoltării și consolidării limbii ucrainene, iar implementarea reușită a Cartei va depinde de purtarea unui dialog strâns între UUR, inspectorii de specialitate, profesorii de limba ucraineană și vorbitorii limbii ucrainene. Conștientizarea purtătorilor de limba ucraineană privind drepturile prevăzute în Cartă, a principiilor cuprinse în aceasta și a modului ei de funcționare va avea un impact pozitiv asupra implementării integrale a acestui document internațional.

Ion ROBCIUC

Întâlnire cu personalități de seamă din Ucraina

La 7 septembrie 2016, președintele de onoare al Organizației județene a UUR Satu Mare, Mihai Macioca, s-a întâlnit cu rectorul Universității Naționale de Silvicultură a Ucrainei, academicianul Iurii Tunyța, dna Natalia Tunyța, cunoscut medic neuropatolog, profesorul Catedrei de ecologie economică, Ihor Solovii, și șeful Catedrei de ecologie economică a Universității Naționale de Silvicultură a Ucrainei, docent Ion Dubovici.

Primul moment al întâlnirii a avut loc la bustul marelui Cobzar, Taras Șevcenko, situat în municipiul Satu Mare, str. V. Lucaiciu, lângă Muzeul Județean, între Catedrala

recunoașterea din partea Ucrainei prin acordarea Uniunii Ucrainenilor din România, Organizației județene a UUR Satu Mare, dlui Mihai Macioca, a Diplomei de Laureat al Fondului „Taras Șevcenko”. Asemenea distincție se acordă pe baza unor merite deosebite, o singură dată pe an pentru diasporă, iar ucrainenilor din România este prima și unica diplomă acordată.

Este o mare cinste pentru România și pentru Organizația județeană a UUR Satu Mare, fapt evidențiat și de către rectorul Universității Naționale de Silvicultură a Ucrainei, academicianul Iurii Tunyța.

A fost apreciată stabilirea unei cooperări strânse și fructuoase cu reprezentanții Ucrainei la diferite niveluri (național, regional, raional și local) care a contribuit și contribuie la păstrarea identității ucrainene.

Iată ce a afirmat dl Iurii Tunyța: „Îmi place mult Satu Mare și apreciez activitatea fructuoasă depusă. Regret că nu am putut participa la aceste evenimente datorită programului încărcat pe care l-am avut”.

Delegația și-a continuat călătoria spre Oradea unde, la Băile Felix, a avut loc tradiționalul Simpozion Internațional al Silvicultorilor Euro-peni, care durat până la data de 12 septembrie 2016.

La acest for internațional a fost ales ca președinte pe o perioadă de 2 ani, rectorul Universității Naționale de Silvicultură a Ucrainei, academicianul Iurii Tunyța.

Domnul academician a propus colegilor care l-au însoțit ca cele două cărți primite în dar să fie prezentate și popularizate în cadrul unor activități cu studenții pentru ca aceștia să cunoască activitatea ucrainenilor din România.

Mihai MACIOCA,
președintele de onoare al Organizației județene a UUR Satu Mare

Doi tineri ucraineni din Maramureș au intrat la Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” din București

Doi tineri din localitatea Rona de Sus, județul Maramureș, au fost admiși la Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” din București. Fericiții boboci ai anului în curs sunt: Romaniuc Florin-Miroslav, care a intrat la Poliția de Frontieră și Semeniuc Alex, care a fost admis la Ordine și Siguranță Publică (OSP).

„Nu este simplu să fii admis la Academia de Poliție „Al. I. Cuza”. Se cer cunoștințe solide și parcurgerea unor etape eliminatorii dificile. Faptul că ați depășit toate aceste probe în condițiile unei concurențe semnificative îmi întărește convingerea că la Academia de Poliție intră doar cei mai buni. Vă felicit pentru această reușită!”, este mesajul pe care ministrul Afacerilor Interne, dl Ioan Dragoș Tudorache, l-a adresat studenților din anul I, în cadrul ceremoniei de depunere a jurământului la Academia de Poliție, la care am asistat și eu cu multă emo-

ție. Parafrazând mesajul dlui ministru, la Academia de Poliție intră doar cei mai buni, cei care sunt deștepți și curajoși în a-și urma visul până la capăt, cum de altfel a fost și cazul celor doi ucraineni.

Doresc să cred că tinerii sus-numiți vor fi un exemplu pentru următoarele generații de tineri ucraineni care vor alege o carieră frumoasă și plină de satisfacții profesionale, cea de ofițer al Poliției Române. Totodată, aș dori să reamintesc că tinerii ucraineni din România au locuri special destinate minorităților naționale.

La final, nu îmi mai rămâne decât să-i felicit pe studenții Romaniuc Florin-Miroslav și Semeniuc Alex și să le urez succes în continuare!

Liviu ROMANIUC,
președintele Organizației Tineretului Ucrainean din România

Protocol de colaborare

În perioada 16-18 septembrie a.c., la Ivano-Frankivsk, Uniunea Ucrainenilor din România, împreună cu Administrația de Stat a regiunii Ivano-Frankivsk și Administrația de Stat a raionului Verchovyna au semnat un Protocol de colaborare.

Semnarea Protocolului a avut drept scop cooperarea comună între părțile semnate în domeniile tehnico-științific, umanitar, cultural și educațional.

Astfel, părțile s-au angajat să realizeze acțiuni comune în domeniile menționate mai sus în scopul păstrării și promovării identității etnice, lingvistice, culturale și religioase a persoanelor aparținând minorității ucrainene, al renașterii și formării unității și conștiinței naționale, precum și întăririi raporturilor de colaborare româno-ucrainene.

Totodată, semnarii protocolului s-au angajat să realizeze aceste acțiuni pentru atingerea obiectivelor stabilite și pentru satisfacerea intereselor comunității ucrainene, cu condiția ca relațiile să fie bazate pe parteneriate oneste, concrete și pe protejarea reciprocă a intereselor.

A mai fost stabilită o listă de priorități care urmează să fie demarate de părțile semnate în perioada imediat următoare, iar una dintre ele este dezvelirea bustului marelui poet ucrainean T.H. Șevcenko, la Sighetu Marmației.

Nicolae Miroslav PETREȚCHI,
președintele UUR

CURIERUL UCRAINEAN

Strada Radu Popescu, nr. 15,
sector 1, București
Telefon: 021.222.0724,
Tel./fax: 021.222.0737

E-mail: curierul.ucrainean@gmail.com

Redactor-șef:
Ion Robciuc

Redactori:
Kolea Kureliuk

Tehnoredactare:
Ștefania Ganciu
Tiparul executat la

Tipografia
„S.C. SMART
ORGANIZATION SRL“
ISSN 1223-5210

Festival Internațional de Folclor Ucrainean, Tulcea, 2016

Deși Festivalul Internațional de Folclor Ucrainean a fost planificat pentru luna septembrie, din motive independente de voința noastră, a trebuit să-l reprogramăm pentru luna octombrie.

Astfel, începând cu după-amiaza zilei de 7 octombrie 2016, au sosit primii oaspeți din Negostina, județul Suceava, din Iași, iar către seară cei din Ucraina.

Festivalul propriu-zis a debutat la Hotelul „Egreta” din Tulcea cu masă rotundă „Folclorul ucrainean trecut, prezent și perspective”, la care au participat toate delegațiile prezente la festival.

Întâlnirea a fost deschisă de președintele Organizației județene Tulcea, Dumitru Cernencu, care a mulțumit participanților pentru efortul depus și dorința de a participa la această manifestare și a arătat faptul că aici în Dobrogea de Nord, urmașii vestiților cazaci zaporojeni mai păstrează și sunt preocupați de conservarea și transmiterea mai departe a valorilor tradiționale ucrainene.

Masa rotundă a continuat cu trei filme documentare, prezentate și comentate de profesorul Viaceslav Kușnir, decanul Facultății de Istorie a Universității de Stat „I.I. Mecinikov” din Odesa, care în amplitudine a prezentat o paralelă foarte bine documentată, bazată pe motive tradi-

ționale picăturile de ploaie la Centrul Cultural „Jean Bart” unde am fost întâmpinați cu pâine și sare de tinerii Teodora Cordon și Alin Nica, cei care ne-au urat un călduros bun venit la festival.

Deschiderea manifestării a fost făcută în prezența primarului municipiului Tulcea, domnul Constantin Hoge, și a domnului prefect al jude-

tului, Marin Bădiță, precum și a delegațiilor din Odesa, Iași și Negostina.

Rând pe rând, la invitația președintelui Organizației județene a UUR, Dumitru Cernencu, au rostit scurte alocuțiuni primarul orașului, Constantin Hoge, prefectul Marin Bădiță, profesorul Viaceslav Kușnir și profesorul Iulian Chideșa din Negostina care ne-au felicitat pentru manifestare și ne-au urat succes în laborioasa activitate de păstrare și transmitere a valorilor noastre tradiționale.

După aceasta, în foaierea teatrului, invitații au luat contact cu câteva dintre exponatele expoziției noastre prin care am prezentat unele activități și indeletniciri artistice ale reprezentanților etniei noastre.

Expoziția s-a bucurat de succes, drept dovadă fiind aprecierile unanime exprimate de publicul vizitator și folosesc acest prilej pentru a mulțumi încă o dată pentru efortul depus

de Maria Reva, Violeta Todie, Tamara Munteanu, Paula Condrat, Ștefana Cernencu, Valentina Batache, Carmen Roșu și alții.

După vizionarea expoziției ne-am îndreptat spre sala de concerte, unde în prezența unui numeros public a început spectacolul artistic dedicat acestui festival.

Programul a fost deschis de grupul vocal „Zadunaiska Sici” din Tulcea, acompaniat la acordeon de profesorul Dan Mironov și de ansamblul de dansuri-tineret „Zadunaiska Sici” din

ționale ancestrale ce se regăsesc în cusăturile și arhitectura popoarelor ucrainean și român.

De asemenea, am vizionat un film documentar interesant care prezintă modul de atragere și pregătire a tineretului în a cărui sarcină va fi, în viitor, prezervarea și transmiterea mai departe a valorilor și tradițiilor culturale specifice.

În continuare, în comentariile lor, Iulian Chideșa din Negostina, Sorin Scalschi din Iași, Natalia Petrova din Odesa, Valentina Batache și Paula Condrat din Tulcea, precum și alți invitați au evidențiat valorile tradițiilor noastre ucraine, frumusețea acestora dar și faptul că este din ce în ce mai delicată păstrarea acestor valori culturale în contextul globalizării actuale în toate domeniile de activitate la care trebuie să adăugăm și problema asimilării care este la fel de actuală.

Concluzia unanimă a acestei mese rotunde a fost că noi avem o datorie morală nu numai față de înaintașii noștri, care, de sute de ani, au păstrat aceste valori, să transmitem mai departe prin copii și nepoții noștri aceste nestemate ale etniei noastre.

În după-amiaza zilei de sâmbătă, deși a fost programată o paradă a costumelor, timpul nefavorabil nu ne-a permis desfășurarea acestei activități, ca atare am fost nevoiți să ne deplasăm prin-

Tulcea care a impresionat publicul prin valoarea și melodicitatea cântecelor, iar tineretul prin eleganță și ritm susținut al pașilor de dans.

După aceasta, au urcat pe scenă reprezentanții ansamblului de cântece și dansuri „Cervona kaly-na” din Negostina, coordonator profesor Iulian Chideșa, iar în urma dansurilor prezentate de aceștia am regăsit cu bucurie rigoarea, naturalitatea, ritmul și elementele specifice dansului ucrainean „Hopac”.

Programul festivalului a continuat cu un buchet de melodii ucrainene interpretate de tânărul Vladislav Pavlyk, din Odesa, melodii care au fost aplaudate îndelung de publicul spectator.

Pentru a arăta faptul că suntem preocupați de transmiterea valorilor noastre culturale, au urcat pe scenă cei mai tineri copii ai grupului „Zadunaiska Sici” care au cântat și dansat cu aceeași dăruire ca și cei mari.

Una dintre surprizele plăcute ale festivalului a fost prezența pe scenă a ansamblului de dansuri „Veselka” din Iași, coordonator profesor Rodica Fălișteanu, a cărui evoluție a impresionat publicul spectator prin rigoare, precizia execuției mișcărilor, dublate de o eleganță dusă la extrem atât de băieți, dar mai ales de fete, fapt ce nu a trecut neobservat de publicul spectator, calități ce au fost „sanctionate” cu vii și îndelungi aplauze.

Sunt convins că prezența și evoluția acestor tineri admirabili pe scena festivalului nostru va constitui un imbold serios și pentru tinerii noștri dansatori din Tulcea în activitatea viitoare.

Programul a continuat cu o altă surpriză, interpretul Liubomyr Lototkyi, câștigător al cunoscutei emisiuni-concurs X-Factor, varianta ucraineană, care prin melodiile interpretate și prin căldura vocii sale a reușit să impresioneze în mod plăcut spectatorii din sală.

Spre final, în aplauzele spectatorilor rând pe rând au urcat pe scenă Laura Doroftei, tinerii și grupul vocal de la „Zadunaiska Sici” a căror prestație s-a ridicat la nivelul calitativ așteptat la acest festival, aceștia impresionând publicul prin melodicitate, căldură, ritm și talent în cântecele și dansurile prezentate pe scenă.

Ca o concluzie, în ciuda timpului nefavorabil și a vremii destul de răcoroase cred că spectatori participanți la festival au gustat din plin, împreună cu noi, din frumusețea, căldura și mesajele transmise de cântecele și dansurile noastre.

Dar cred că cea mai importantă concluzie ar fi faptul că toți participanții la festival au realizat un important pas înainte în privința autocunoașterii, a cunoașterii reciproce și a socializării, dar mai ales au realizat faptul că avem nevoie unii de alții în această amplă acțiune de cunoaștere, prezentare în diverse ipostaze a valoroaselor noastre tradiții culturale și că merita tot efortul pentru a le transmite urmașilor noștri și nu numai lor.

Mulțumim încă o dată tuturor participanților, gazdelor noastre și sperăm că toate concluziile reieșite din acest festival atât negative, cât și pozitive ne vor influența în bine în activitățile pe care le vom desfășura pe viitor.

Dumitru CERNENCU

„Sărbătoare în satul meu“

Octombrie poposește în calendar înveșmântat în haine de sărbătoare. În miez de toamnă, Biserica Ortodoxă sărbătorește „Acoperământul Maicii Domnului“, un praznic cu adânci semnificații în viața creștinilor. În esență, sărbătoarea are o mare însemnătate, căci se referă la bunătatea și la puterea Sfintei Fecioare. Se spune că, pe vremea împăratului Leon cel Înțelept, la Constantinopol,

teii Născătoare de Dumnezeu, a avut parte de o minune. Sfântul Andrei cel nebun pentru Hristos, împreună cu ucenicul lui, Fericitul Epifanie, au ridicat ochii către cer și au văzut-o în văzduh pe însăși Maica Domnului, care se ruga pentru credincioși, strălucind deasupra tuturor și acoperind mulțimea cu cinstitul ei omofor (șalul sfânt). Sfinți și oști cerești o înconjurau cu smerenie, dintre aceș-

te ruga Bunului Dumnezeu: „Împărate cerească, primește pe tot omul ce Te slăvește pe Tine și cheamă în tot locul preasfânt numele Tău! Și unde se face pomenirea numelui meu, acel loc îl sfințește și preamărește pe cei ce Te preamăresc pe Tine și pe cei ce cu dragoste mă cinstesc pe mine Maica Ta. Primește-le toate rugăciunile și făgăduințele și-i izbăvește din toate nevoile și răutățile!“.

Prima zi a lui Brumărel s-a vrut a fi o veritabilă zi de vară și i-a ieșit din plin. Culorile autumnale mângâiate de razele materne ale soarelui au constituit decorul în care bălcăuțenii și-au sărbătorit satul.

La orele dimineții, mulțime de credincioși și-au îndreptat pașii spre biserica din localitate unde s-a săvârșit Sfânta Liturghie cu ocazia sărbătorii Pocrovei (în limba ucraineană „Pokrova“). Hramul bisericii este în fiecare an prilej de înnoire duhovnicească pentru toți cei care-i trec pragul.

După-amiază, a avut loc cea de-a VI-a ediție a Festivalului „Sărbătoare în satul meu“. Spectacolul din acest an a fost organizat de Primăria comunei Bălcăuți și de Consiliul Local Bălcăuți. Coordonatorul spectacolului a fost Petru-Ștefan Șoiman. Pe scena improvizată în centrul satului au evoluat ansamblurile „Florile Bucovinei“ din Rădăuți „Codrișor“ din Dornești, „Cervona kalyna“ din

Negostina și „Kozaciok“ din Bălcăuți, „Stejărelul“ din Cajvana, „Brădetul“ din Horodnic de Jos, precum și grupul vocal „Vocile Negostinei“ din Negostina. Invitatul special al spectacolului a fost Margareta Clipa. I-a încântat pe spectatori și Alexandru Recolciuc.

Ca de fiecare dată în ultimii ani, hramul satului este prilej de întâlnire al celor rămași în localitate cu cei plecați departe de casă atât în țară, cât și în străinătate. O întâlnire care stă sub semnul revederii cu locurile copilăriei, sub semnul întâlnirii cu tradițiile localității și mai ales sub semnul bucuriei.

Lăcrămioara GRIGORCIUC

după o noapte întreagă de priveghere, înspre zorii zilei de duminică, mulțimea de credincioși care se rugau în biserica Vlaherna, a Preasfin-

ția remarcându-se Sfântul Ioan Înaintemergătorul și Evanghelistul Ioan. Cu glasul murmurat, blând și plin de umilință, Sfânta Fecioară I se

La data de 17 august 2016, Casa Memorială „Havrylo Clempuș“ din localitatea Valea Vișeului, județul Maramureș, a fost locul de întâlnire a mai multor generații: de la copii curioși, tineri devotați propriilor tradiții la femei harnice și pricepute în tot ce înseamnă îndeletnicirile tradiționale ce caracterizează o șezătoare ucraineană.

Acest eveniment se înscrie în seria evenimentelor „Festivalul satelor“ din cadrul Festivalului „Drumul Lung spre Cimitirul Vesel“, ediția a VII-a, lansat de Asociația Interculturală de Tradiții (președinte Peter Hurley), care are ca scop valorizarea obiceiurilor și tradițiilor maramureșene, a solidarității între oameni și între micile comunități.

Am propus spre promovare un asemenea eveniment din mai multe motive: în satul nostru femeile încă se ocupă cu o serie de activități tradiționale prin care produc tot ce este

necesar unei gospodării, cu atât mai mult și unii tineri au făcut o pasiune pentru tradițional, cum ar fi eleva Lușac Iuliana, care coase minunat motive tradiționale atât cu ață, cât și cu mărgelile, pentru înfrumusețarea cămășilor tradiționale - „huțulky“, dar și mai mult, ea a ridicat cusutul cu mărgelile la rang de artă, realizând icoane și tablouri extrem de frumoase; mai mulți tineri cum ar fi Pancec Petru, Mateașciuc Petru, din respect față de cântecul ucrainean devin muzicanți experimentați, prin care promovează „kolomyika“ ucraineană, foarte prezentă în șezătorile tradiționale; în altă ordine de idei acest eveniment are un pronunțat caracter didactic pentru a învăța și generația tânără despre trecutul nostru, pentru a promova și valorifica trăsăturile

acestui trecut care întruchipează hărnicia poporului ucrainean și dragostea lui pentru frumos.

Participanții au avut ocazia să împărtășească între ei amintiri din trecut referitoare la șezători și la munca femeilor în cadrul gospodăriei, să povestească întâmplări interesante din trecut, dar au reușit și să capteze atenția celor tineri, deoarece pentru unii multe lucruri s-au dovedit a fi noi și necunoscute.

Am avut deosebită plăcere de a primi turiști poposiți de departe, din Constanța, Cluj-Napoca, București și din satele învecinate, care au fost impresionați de frumusețea locurilor, a costumelor tradiționale, a obiceiurilor locale și a istoriei Casei Memoriale a poetului Havrylo Clempuș. Am fost plăcut surprinși de faptul că

și oamenii din localitate erau interesați de acest eveniment, motiv pentru care le mulțumim tuturor.

Mulțumiri țin să mai adresez familiei Clempuș pentru călduroasa găzduire, dnei prof. Boiciuc Slauca pentru ajutor în organizare, dnei bucătăreșe Papariga Parasca pentru pregătirea gustoaselor bucate și, nu în ultimul rând, sprijinului UUR, care ne-a sponsorizat masa pentru participanți și turiști, dar și transportul în localitatea Săpânța unde, la data de 21 august 2016, a avut loc evenimentul general „Reuniunea Satelor“, în cadrul căruia grupul de copii din localitatea noastră a prezentat un scurt moment artistic, cuprinzând cântece și dansuri tradiționale.

prof. Maria PAPARIGA

Recompense pentru excelență culturală

Direcția Județeană pentru Cultură Galați este o instituție de specialitate care are drept scop misiunea de a promova valorile civilizației, culturii și artei naționale și universale, cercetarea, conservarea și promovarea tradiției și creației populare, dar și organizarea de cursuri teoretice și practice necesare formării deprinderilor artistice. În paralel, promovează (ca și Centrul Cultural „Dunărea de Jos“) diversitatea etnică prin inițierea și dezvoltarea de programe menite să asigure păstrarea, exprimarea, promovarea identității etnice, culturale, lingvistice și religioase a persoanelor aparținând minorităților naționale care conviețuiesc în județ. În județul Galați, activează mai multe organizații ale cetățenilor aparținând minorităților naționale care și-au declarat apartenența la una din următoarele etnii: armeană, evreiască, germană, greacă, italiană, rromă, a rușilor-lipoveni, maghiară, turcă și ucraineană. Comunitatea ucrainenilor din Galați s-a implicat în toate acțiunile organiza-

te de Direcția Județeană de Cultură care îmbogățesc zestrea culturii orașului și județului Galați. Pentru că aceste eforturi trebuie răsplătite fie și simbolic, Direcția Județeană pentru Cultură al cărei director executiv este dr. Cătălin Negoită, lector univ. la „Dunărea de Jos“, a organizat cea de-a IV-a ediție a Galei Culturii Gălățene în cadrul căreia au fost înmânate zece premii. Cu prilejul acestui eveniment, comunitatea ucrainenilor din Galați a fost invitată în mod special să participe la desfășurarea ediției respective care a avut loc pe scena Teatrului Dramatic „Fani Tardini“ din localitate. S-au înmănat premii unui număr de zece personalități care s-au distins prin acte culturale în slujba gălățenilor. În deschiderea Galei Culturale, Imnul național a fost interpretat de o elevă cu voce impresionantă, Florentina Ilie.

Prima distincție a fost acordată primarului Florin Virgil Doca pentru realizarea unor cercetări arheologice. A fost premiat istoricul și criticul de

artă Corneliu Stoica pentru volumul „Monumente de for public din municipiul Galați“ și pentru o serie de alte lucrări din domeniul patrimoniului.

De asemenea, a fost premiat colecționarul Florențiu Tanascov, patronul anticariatului „Cronos“ pentru sprijinul acordat în circulația bunurilor de patrimoniu cultural mobil.

A fost premiat Mădălin Șerban, directorul Complexului Muzeal de Științele Naturii. Dna profesoară Dorina Moisă a primit recunoaștere pentru efortul de a menține funcționalitatea unei biblioteci unice în Galați - Biblioteca Franceză, având un fond de 6.000 de volume. Criticul de artă și muzeografa Mariana Cocoș, de la Muzeul de Artă Vizuală a primit premiul pentru întreaga activitate în domeniul artei, fiind elogiată de reprezentanta de la Ministerul Culturii, dna Luminița Constantin, consilier. Despre bunele și recunoscutele relații culturale gălățene cu filiala locală a UUR, prin președintele Vichentie Nicolaiciuc, a vorbit cercetătorul în istorie și publicistul Marius Mitrof, consilier în cadrul Direcției Județene.

Vichentie NICOLAICIUC

Aniversarea a 426 de ani de la fondarea orașului Izmail

În perioada 30 septembrie - 2 octombrie 2016, la invitația primarului orașului Izmail, regiunea Odesa, Andri Abramcenko, o delegație a Consiliului Județean Tulcea, formată din Horia Teodorescu, președinte, Lucian-Eduard Simion, consilier președinte, Dan Alexandru Munteanu, consilier județean, împreună cu Andaluzia Luca, viceprimarul municipiului Tulcea, Stere Fudulea, consilier local, Dumitru Cernencu, președintele Organizației județene a Uniunii Ucrainenilor din România, precum și reprezentanți ai camerelor de comerț au participat la Zilele orașului Izmail, manifestare amplă care a coincis cu aniversarea a 426 de ani de la cunoscuta bătălie dată de armata țaristă împreună cu cazacii zaporojeni sub conducerea generalului Suvorov, împotriva cetății Izmail, aflate sub dominație otomană.

De altfel, unul dintre momentele bătăliei este surprins în Muzeul de istorie „Diorama”, aflat pe malul Dunării în apropierea zidurilor fostei cetăți „Izmail”.

Cu prilejul acestei vizite, delegația română a luat contact cu preocupările actuale ale administrației locale, cu modul de administrare a orașului, precum și cu progresele evidente realizate în ultimii 2-3 ani.

În cadrul întâlnirilor bilaterale oficiale, a fost evidențiată necesitatea continuării cooperării la nivel regional și aprofundării problemelor legate de realizarea, în cadrul Programului de Cooperare Transfrontalieră România - Ucraina, a unor pro-

iecte sustenabile (redeschiderea pe Dunăre a rutei cu navele de pasageri Tulcea-Izmail și continuarea eforturilor pentru realizarea proiectului de trecere peste Dunăre RO-RO, Isaccea-Orlovka).

Manifestarea propriu-zisă a început în dimineața zilei de 1 octombrie când în piața centrală a orașului, după aducerea „drapelului cetății” și intonarea Imnului de stat al Ucrainei, primarul urbei s-a adresat participanților, cât și invitaților, evidențiind progresele reale înregistrate de oraș și cetățenii săi, noile perspective ce se deschid în fața acestora și pe care administrația locală dorește să le abordeze în mod competent, precum și dorința de a se apropia cât mai mult de valorile democratice europene. Au luat cuvântul, în conti-

nuare, președintele regiunii Odesa, A. Urbanski, și deputatul în V.I. Urbanski în Radă, după care au fost înmânate diplome de cetățean de onoare al orașului unor personalități locale. A fost prezentat un scurt moment artistic susținut de elevii Liceului de Artă din orașul Izmail, după care toate delegațiile au depus flori la statuia primarului Tucikov.

Programul a continuat cu vizita la Galeria de Artă din Izmail, la Muzeul de Artă - Odesa, unde, am participat la deschiderea expoziției de artă „Paleta Bugeacului”, precum și o expoziție personală a lui B.G. Belov.

Programul a continuat cu vizitarea orașului unde am remarcat progrese vizibile în sistematizarea acestuia. De remarcat faptul că a fost restaurat monumentul ridicat de administrația românească eroilor căzuți în războaie, monument ce seamănă cu cel ridicat pe colnicul Horea din Tulcea.

Festivitățile au continuat cu Festivalul etnic Bessarabia Tantella, în cadrul căruia fiecare minoritate a prezentat aspecte din tradițiile specifice atât obiecte de artizanat, cât și preparate culinare specifice fiecărei etnii.

În paralel cu această activitate, prin grija organizatorilor, s-au preparat și servit publicului peste 8000 de porții de ciorbă de pește.

Ziua de 1 octombrie s-a încheiat cu un spectacol de gală în aer liber oferit de artiștii din zonă și invitați. În vederea continuării tratativelor, o delegație a orașului Izmail va efectua o vizită în județul Tulcea, la sfârșitul lunii octombrie.

La final, se poate concluziona că asemenea întâlniri sunt benefice ambelor regiuni din toate punctele de vedere și sunt convins că această cooperare va continua și în viitorul apropiat.

Dumitru CERNENCU,
președintele Organizației județene Tulcea a UUR

Orașul vecin Rachiv din Transcarpatia într-o triplă sărbătoare huțulă

În perioada 2 - 4 septembrie 2016, orașul Rachiv din Ucraina a găzduit mai multe evenimente culturale și științifice, la care am avut onoarea să particip și la care am visat tot anul. Mai cu seamă că am și eu adânci rădăcini ale locului, provenind din această frumoasă regiune carpatică (doar că de dincoace de Tisa, din Maramureș) și cunosc ce atmosferă înălțătoare domnește la astfel de sărbători ale huțulilor noștri!

Am sosit în orașul Rachiv în după-amiaza zilei de 1 septembrie, când prietenul huțul al maramureșenilor, Oleksandr Masleanyk din Lviv, își prezenta cartea de literatură în proză „Pietre pentru toți” («Каміння на всіх»). Am fost invitată să-l susțin, felicitându-l și pentru frumoasa vârstă de curând împlinită, de 6 decenii de viață (la scurt timp, de fapt, această carte a reușit să obțină un important premiu - „Iryna Vilde”).

La data de 2 septembrie, în sala festivă a Primăriei a avut loc conferința internațională pe tema „Aspecte ecologice, social-economice și istorico-culturale de dezvoltare a teritoriilor transfrontaliere ale Maramureșului”, conferință care, prin tradiție, precede „Festivalul internațional huțul”. La conferință s-au prezentat oameni de știință, cercetători în domeniu, specialiști din mai multe țări europene, precum: Polonia, Ungaria, Slovacia și, bineînțeles, România, pe teritoriul căreia se află cea mai mare parte a Munților Carpați. Eu am fost invitată să iau cuvântul la deschiderea conferinței, pentru a-i saluta din partea UUR și a comunității huțule din România, urându-le succes participanților. La conferință s-a discutat nu numai despre problema ocrotirii biosferei faimoșilor munți, dar și a culturii tradiționale din această regiune. Două dintre lucrările prezentate de către specialiștii din România au atras, în mod deosebit, atenția publi-

cului - cea a românului Ion Barbu din Câmpulung-Moldovenesc și a ucraineanului Vasile Cureleac din Maramureș.

A doua zi, sâmbăta, s-a desfășurat cel de-al 23-lea „Festival internațional al huțulilor” la care huțulii din România, mai ales cei din Maramureș, au fost mereu invitați să participe cu formații sau soliști, câștigând de multe ori chiar trofee. De

această dată, însă, am reușit să luăm parte la manifestări doar cu o delegație, ce-i drept, destul de numeroasă. Spectacolul, deschis de câteva personalități politice ale regiunii, în frunte cu președintele Administrației de Stat Regionale din Transcarpatia, Hennadi Moskal, a impresionat în mod deosebit, deoarece a debutat cu un concert al ansamblului profesionist din Ujhorod, având-o la pupitru pe vechea noastră prietenă Natalia Petii-Potapciuc (ce mult mi-aș dori să o putem vedea cândva, cu formația ei și aici, în România!). Dar și concurenții s-au prezentat impecabil. Câștigătorii pe diferite secțiuni ai concursului Festivalului huțul s-au anunțat abia a doua zi.

Duminică, 4 septembrie, a fost organizat „Festivalul huțul al brânzei”, ajuns la a XVI-a ediție, în

cadru al căruia organizatorii își propun să reflecte obiceiurile de întoarcere de la munte („polonynka”) a ciobanilor cu oile lor și să demonstreze, cu multă măiestrie, calitatea produselor lor lactate. Nu a lipsit nici de această dată acea paradă multicoloră a costumelor populare, care, ca și în prima zi, a pornit din centrul orașului Rachiv până la muntele „Burkut”, unde s-a desfășurat festivalul. Cam toate satele, inclusiv cele românești, din jurul orașului Rachiv au fost implicate în acest festival prin prezentarea unor produse culinare specifice și cu „colibele” lor, frumos împodobite. Toți s-au bucurat, ca niciodată până acum, au beneficiat de o vreme deosebit de însorită, caldă care îmbia la voie bună și la relaxare. De peste tot răsuna frumoasa „kolomyika” huțulă, în acompaniamentul instrumentelor specifice (care încă din copilărie îmi creau fiori!) și de peste tot soseau invitații de a petrece împreună, de a ne cunoaște și de a ne bucura. Dar câte cunoștințe și prieteni buni nu am întâlnit aici! Câte gânduri de noi acțiuni culturale comune nu s-au înfiripat aici!

Duminică seara, pe fondul unui foc de artificii, a urmat un spectacol de gală fascinant în care și-au dat concursul câțiva dintre cei mai cunoscuți artiști cântăreți ai Ucrainei și cu care s-au încheiat toate aceste manifestări huțule de neuitat.

Țin să mulțumesc, și pe această cale, dlui Ivan Berkela, președintele Organizației Huțulilor din această regiune și vechi prieten al ucrainenilor din România, precum și domnului Fedir Hamor, organizatorul conferinței științifice pentru invitațiile transmise, pentru grija și ospitalitatea oferite nouă, delegaților din România. Și doresc să-i felicit pe toți organizatorii pentru succesul de care s-au bucurat cele trei zile de evenimente huțule, mult apreciate de oaspeți care cu greu s-au despărțit de această grandioasă sărbătoare, nutrind însă de pe acum gândul că se vor întoarce iar cu drag pe aceste meleaguri de basm și feerie.

Iaroslava-Oresea COLOTELO,
președinta Organizației municipale
București a UUR

DE ZIUA EDUCAȚIEI

Anual, la 5 octombrie, în lume este celebrată Ziua Educației și a celor care activează în acest domeniu. Evenimentul a fost fixat, la inițiativa UNESCO, în 1994, și este marcat în unitățile școlare din 200 de țări. Sute de mii de elevi și părinți din întreaga lume aduc omagiu tuturor cadrelor didactice al căror rol este vital în formarea culturii, valorilor și moralei unei societăți.

De Ziua Educației, elevii clasei a V-a de la Școala Gimnazială Bălcăuți au sunat clopoțelul și i-au adunat pe toți dascălii în sala de clasă pen-

tru o oră specială. Ei au pregătit cu dragoste și recunoștință un moment artistic pentru a da un aer de sărbătoare acestei zile speciale.

Activitatea a debutat cu o scurtă prezentare a istoricului și semnificației acestei zile. A urmat apoi un gând de pioasă amintire pentru dascălii cu care „timpul n-a mai avut răbdare”. S-au recitat versuri și s-a realizat un Copac al Recunoștinței înveșmântat cu citate-frunze despre educație. La final, elevii au oferit profesorilor buchețele de dumițițe.

În 2016, îndemnul UNESCO pentru societate este „Să-i prețuim pe profesori și să le

îmbunătățim statutul!”. Să sperăm că nu va rămâne doar un îndemn.

Lăcrămioara GRIGORCIUC

Imaginați-vă că mergeți într-o țară străină, dar nu cunoașteți limba locului, nici chiar la nivel de „bună ziua” și „la revedere”. Cum veți comunica cu localnicii? Cu siguranță puteți încerca să transmiteți sensul celor spuse cetățenilor străini prin gesturi, dar cred că sunteți de acord cu mine că o astfel de abordare este puțin probabil să vă ușureze călătoria – mai curând va transforma o petrecere plăcută a timpului într-un chin. Există cel puțin două căi de ieșire din această situație: să plecați în afara granițelor cu bilet de la o agenție de turism sau să vă luați cu dumneavoastră în călătorie un om, care cunoaște limba țării respective. Specialitatea celui din urmă se numește „traducător” sau „translator”, după caz, și urmând exemplul altor profesii are propria sa sărbătoare.

Ziua Internațională a Traducătorului este o sărbătoare profesională, celebrată la 30 septembrie. Ea a apărut în 1991, datorită Federației Internaționale a Traducătorilor. Data de care se leagă această sărbătoare profesională - 30 septembrie, a fost aleasă în onoarea unuia dintre cei patru Părinți latini ai Bisericii creștine moderne – Ieronim chemat de Domnul la viața veșnică la data de septembrie 30, anul 420 d.Hr. Era un om luminat, cu un temperament focos și un intelect puternic, traducător, călător, istoric și scriitor. În tinerețe a fost chemat să slujească Domnului și a făcut un pelerinaj în Țara Sfântă, apoi patru ani s-a retras în deșert și a trăit ca un pustnic, cunoscând mila și măreția lui Dumnezeu prin muncă și rugăciune. A studiat cu sârguință limba ebraică și caldeeană. După ce în anul 386 d. Hr., s-a stabilit în Betleem, s-a apucat de o lucrare pe termen lung - traducerea în limba latină a textelor Vechiului și Noului Testament. Versiunea lui a acestor texte de neprețuit, la Conciliul de la Trident, cu unsprezece secole mai târziu, a fost declarată oficial ca textul latin al Scripturii. De asemenea, se consideră că Ieronim a fost printre inițiatorii unuia dintre primele alfabetice slave - glagolitic. În prezent, există aproximativ 6-7 mii de limbi. Cum ar putea oamenii să se înțeleagă fără interpret? În plus, numărul de limbi scade, deoarece vorbitorii lor nu au posibilități să le

Ziua Internațională a Traducătorului

dezvolte. Iar traducătorii/interpreții ajută la salvarea acestor limbi, ca ele să nu dispară definitiv.

Urmașii lui Ieronim, interpreți moderni sunt implicați în toate domeniile vieții. Fără ei nu pot avea loc congrese internaționale, reuniuni interguvernamentale și alte evenimente importante.

„Cai de poștă ai progresului” – așa i-a caracterizat Aleksandr Pușkin pe traducători a căror importanță în viața umană de pe timpul distrugerii Turnului Babel este imensă. Traducătorii își fac munca lor de cele mai multe ori pe neobservate, dar este dificil să ne imaginăm interacțiunea umană în condiții moderne fără ajutorul acestor profesioniști.

Profesia de interpret, de mult timp, a fost recunoscută ca fiind una dintre cele mai prestigioase și necesare. Primii traducători au apărut în Egiptul Antic și chiar în acele zile îndepărtate intrau în rândul cetățenilor săi de onoare. Un rol deosebit îl jucau cunosătorii de limbi străine în Grecia Antică, care avea contacte strânse cu țările din Est. Dacă n-ar fi fost ei, probabil, în arsenalul nostru cultural nu ar fi fost multe dintre cărțile Bibliei. În vechea Rusie „tâlmăcii” sau „tlumacii” erau considerați oameni învățați, iar Napoleon Bonaparte a declarat că soldatul care știe două limbi valorează cât doi.

Fără traducători sunt de neconceput activitățile politice ale șefilor de state și de guverne. Așa că și în ziua de azi profesia de traducător/interpret nu și-a pierdut importanța. Mai mult decât atât, ea a trecut la un nivel calitativ complet diferit, care necesită o creștere constantă și perfecționare continuă, căci responsabilitatea interpretului față de profesie și de societate în ansamblul său este în creștere de la o zi la alta.

De la mijlocul secolului XX, oamenii de știință și programatorii din întreaga lume s-au apucat să elaboreze diferite programe de traducere automată prin intermediul unui calculator personal. Dar, până în zilele noastre, chiar și cel mai bun calculator - interpret nu poate înlocui traducerea umană. Dar totuși, cel mai valoros lucru în cazul unei traduceri rămâne factorul uman, care este capabil să transmită nu numai cele mai fine nuanțe ale emoțiilor, dar și precizia gândului.

Ca încheiere, aș dori să prezint câteva citate interesante legate de traduceri și traducători:

- Traducerile ca și femeile, dacă sunt fidele, nu sunt atractive, dacă sunt frumoase nu sunt fidele (Saphir-Moritz Gottlieb);
- Traducerile sunt foarte asemănătoare cu dosul modelelor brodate pe pânză (Pierre Boiste);
- Traducerile sunt florile de sub sticlă (Wolfgang Menzel);
- Omenirea fără traducători este o lume surdomută (autor necunoscut);
- În discuțiile dintre diplomați ultimul cuvânt îl au traducătorii (autor necunoscut);
- Traducerea nu se referă numai la cuvintele însele; este dezvoltarea întregii culturi (Anthony Burgess);
- O eră mare în literatură, probabil, este întotdeauna o mare epocă în traduceri (Ezra Pound);
- În cel mai bun caz, traducerea este doar un ecou (George Borrow);
- Sarcina cu care se confruntă traducătorul este mult mai dificilă decât cea cu care se confruntă autorul originalului (Theodore Savory);
- Traducătorii trăiesc diferențele dintre limbi în timp ce lucrează la ștergerea acestor distincții (Edmond Cary);
- Traducerea este o necesitate imposibilă (Martha J. Cutter);
- Înțelege esența, iar cuvintele vin mai târziu (Cato cel Bătrân).

Victor HRIHORCIUC,
președintele Organizației Iași a UUR

Un prezent promițător clădit pe un trecut strălucit. O nouă generație de studenți la Specializarea Ucraineană din Cluj-Napoca

Anul academic 2016-2017 a debutat, la Facultatea de Litere din cadrul Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, cu un număr impresionant de studenți (850), admiși la specializările română, maghiară, engleză, germană, franceză, rusă, ucraineană, chineză, japoneză, coreeană, norvegiană, italiană, spaniolă, limbi clasice, instituția de învățământ superior clujeană având una dintre cele mai complexe și diversificate oferte educaționale dintre facultățile filologice din România. Funcționând în regim de dublă specializare, programa de învățământ le permite studenților să aleagă o combinație de câte două specializări din oferta sus-menționată (fiind licențiați, bineînțeles, în ambele specializări).

Înființată de aproape două decenii, Specializarea Limba și literatura ucraineană a apărut cu scopul de a sprijini atât minoritatea ucraineană din România, cât și pe cei care au înclinații spre studierea limbilor și a culturilor slave, dorind să-și perfecționeze cunoștințele sau să fie inițiați în acest domeniu. Astfel, s-a creat un mediu optim formării de specialiști, având în vedere: existența numeroaselor posturi de cadre didactice de limba și literatura ucraineană (din Maramureș, Banat etc.), dezvoltarea relațiilor economice dintre România și Ucraina (numărul mare de companii care-și desfășoară activitatea în Ucraina și viceversa) și, mai ales, situarea în apropierea întinsei zone de frontieră româno-ucraineană (fapt ce necesită specialiști în elaborarea și traducerea diferitelor documente). Studiul limbii ucrainene se face atât la nivel avansat, cât și la cel de începător.

Având experiența plăcută din ultimii 6-7 ani, când nu doar etnicii ucraineni au ales să studieze limba ucraineană (ci și etnicii maghiari și majoritarii români), anul acesta, la specializarea noastră au fost admiși nouă studenți, printre care cinci etnici ucraineni, trei români și un american. Mulțumindu-le pentru alegerea făcută, dorim să-i amintim: Cail Paulina (olimpică), Bocicorec Bianca, Michnea Bianca, Malearciuc Dorel, Pancec Petru, Deac Sara-Martha, Burlacu Andreea Elena, Kadar Adrian Lucian, Wilson Hunter. Alături de colegii lor din generațiile anterioare, proaspeții studenți vor avea oportunitatea de a participa la diferite activități cultural-științifice (pe lângă activitățile

didactice), organizate de Specializarea Ucraineană în colaborare cu Uniunea Ucrainenilor din România. În cadrul acestor evenimente, sunt omagiate personalități marcante ale culturii și literaturii ucrainene, ocazie cu care studenții își îmbogățesc atât cunoștințele, cu informații actualizate, cât și viața lor personală, prin înnodarea de noi prietenii. Un loc aparte în activitatea fructuoasă a Organizației clujene a UUR (organizarea a aproximativ

30 de acțiuni) îl ocupă înființarea primei trupe ucrainene de teatru amator din România, „Pasărea de foc“, care pe parcursul anilor 2014-2016 a susținut mai multe reprezentații pe teritoriul României.

Scopul acestei specializări este de a forma cu eficiență imediată sau de perspectivă cadre didactice, cercetători în domeniul filologiei, specialiști în comunicare și interpretariat, referenți de specialitate sau documentariști, traducători, funcționari de stat, funcționari publici, lucrători în companii multinaționale, consilieri etc.

Mărturie vie a acestor posibilități profesionale stau realizările marii majorități a absolvenților Specializării Ucraineană, care au reușit în diferite domenii de activitate. Meritul lor este cu atât mai mare, cu cât au împlinit cuvintele poetului național al Ucrainei, Taras H. Șevcenko: *І чужому научайтесь, / Й свого не цурайтесь*. Îi vom aminti doar pe cei despre care deținem informații sau pe cei care au păstrat într-un fel sau altul legătura cu noi.

Este vorba de: Liviu Romaniuc – masterand FSEGA (UBB) și președintele Organizației de

Tineret a UUR; Oxana Lușac – masterand Facultatea de Business (UBB), companie de transport aerian; Ionela Covaci – masterand Sociologie și Asistență Socială (UBB), Serioja-Ioan Hrin – companie multinațională; Natalia Bodnaruc – masterand Facultatea de Limbi și literaturi slave (Universitatea București); Marius Marușciac – Poliția de frontieră; Maria Iulci Pleș; Codruța Fiu – învățământ, companie multinațională; Mihăiță Sulea – companie multinațională; Ștefana Sopco – asistență socială, companie multinațională; Diana Petri – învățământ, Narcisa Semeniuc – companie multinațională; Simona Lorean Tot – masterand Facultatea de Litere (UBB); Mădălina Moșneguțu – companie multinațională; Cristina Pop – companie multinațională; Andreea Pop – companie multinațională; Anca Glodean – învățământ; Krauciuc Larisa Roxana – învățământ; Moisuc Vasile Marian; Ulici Mihaela Lavinia – învățământ; Clempuș Slauca – învățământ; Pleș Anuța, Chezan Mihaela – învățământ; Buhai Ludmila – învățământ; Berfela Ana – învățământ; Botiz Nastaca – învățământ; Brotnei Maria – învățământ; Andrașciuc Iuliana – învățământ; Füzesy Anatol-Nicolae – învățământ; Semeniuc Ana Alina – învățământ; Ruseniuc Ioan – învățământ; Albiciuc Adrian – Poliția de frontieră; Popovici Monica – companie multinațională; Matus Lidia – MAPN; Traista Ana – învățământ; Bocicorec Ioan – învățământ; Craus Volodea-Vasile – antreprenor; Vasile Meșco – consilier; Onujec Mihaela – învățământ; Cristina Roman – învățământ; Prodaniuc Natașa – traducător; Veronica Rahovan – învățământ; Iurcea Maria – învățământ; Mirela Semeniuc – învățământ și, nu în ultimul rând, Marius Semeniuc, șef de promoție al primei generații de absolvenți ai Specializării Ucraineană, unul dintre cei mai remarcabili profesori de limbi slave din România.

Facultatea de Litere este un spațiu care, încă de la intrare, conferă sentimentul sobrietății academice, dar și liniștea și senzația unui loc special, în care se respiră cultură și prin cultură, unde se îmbină gândurile și idealurile generațiilor de profesori cu cele ale absolvenților și ale studenților. Porțile Facultății de Litere ale Universității, în general, și ale specializării Limba și literatura ucraineană, în special, se vor deschide și în vara anului 2017 pentru cei care doresc să parcurgă alături de noi acest drum. Așadar, îi așteptăm pe toți cei care vor să ni se alăture (cadrelor didactice și studenților), pentru a scrie împreună o nouă filă a istoriei ucrainismului din România.

Mihaela HERBIL

Pe urmele strămoșilor cazaci

În perioada 9 - 11 septembrie 2016, la Tulcea, a avut loc acțiunea „Pe urmele strămoșilor cazaci“, organizată de Organizația Tineretului Ucrainean din România din cadrul UUR în colaborare cu Organizația județeană a UUR Tulcea. În cadrul acestei acțiuni au fost desfășurate o serie de evenimente cultural-sportive, la care a participat tineretul ucrainean din județele Tulcea și Botoșani.

Vineri, 9 septembrie, începând cu ora 19:00, la sediul UUR Tulcea, a avut loc o serată culturală

ucraineană, unde tinerii au avut posibilitatea de a socializa și de a interpreta cântece și dansuri căzăcești. Am avut onoarea de a asista la un adevărat spectacol oferit de membrii celor două grupuri de dansatori, „Zadunaiska Sici“ – Tulcea și ansamblul „Primăvara“ – Botoșani, care au reînviat, prin dans, folclorul ucrainean.

Sâmbătă, 10 septembrie, dimineață, ne-am deplasat în comuna Sarichioi, unde a avut loc un concurs de pescuit. Prin organizarea unui asemenea concurs s-a urmărit atât promovarea acestui sport minunat, cât și apropierea tinerilor de natură. Competiția s-a bucurat de un real succes, participând un număr de aproximativ 40 de tineri ucraineni, care erau foarte încântați de idee și de experiența pe care au trăit-o pe malul lacului Razelm. La final, pentru că, totuși, vorbim de o competiție, s-au acordat diplome celor care au fost mai răbdători sau mai norocoși. Ca o recompensă pentru participanți, a fost organizată o excursie la Cetatea Enisala. Tot sâmbătă, a venit rândul

dansatorilor celor două ansambluri sus-amintite care prin talentul și dăruirea de care au dat dovadă au încântat audiența de la stațiunea turistică Delta

Royal, atât pe participanții la acțiune, cât și pe turiștii care erau în zonă. După-amiază, ne-am deplasat la monumental ridicat în cinstea cazacilor zaporozieni, la Dunavățul de Sus, unde au fost depuse flori și au fost rostite cuvântări despre istoria cazacilor zaporozieni pe meleagurile tulcene.

Acțiunea sus-menționată s-a încheiat duminică, 11 septembrie, cu o vizită la Acvariul din Tulcea și la bustul marelui poet ucrainean, Taras Șevcenko.

Liviu ROMANIUC,
președintele OTUR

Și totuși „Zilele“ au avut loc

Când spun „iulie“ sau numai se gândesc la această lună, locuitorii orașului-stațiune Gura Humorului au deja de la început în vedere „Zilele Humorului“ sau „Zilele orașului“. Devenit tradițional, considerat de fapt festival al festivalurilor

din inima Bucovinei, desfășurându-se sub genericul „Zilele Humorului“, în mod obișnuit, acesta are loc anual în prima jumătate a lunii iulie. Datorită specificului său și programului bogat și variat, festivalul este așteptat cu multă nerăbdare atât de locuitorii acestui oraș, cât și de cei din județele învecinate, dar și de numeroșii turiști din țară sau străinătate aflați în această perioadă în zonă.

Și anul acesta „Zilele Humorului“ au fost la fel de așteptate, pentru buna lor desfășurare se făceau din timp planuri și pregătiri organizatorice. Deși era încă a doua jumătate a lunii iunie, aceste pregătiri demaraseră după principiul de a

desfășoare sub cele mai bune auspicii. Dar... au venit și fatidicele zile de 19 și 20 iunie, când natura s-a dezlănțuit și în această parte a țării. A fost - așa cum se spune în popor - „rupere de nori“, a plouat foarte tare și mult, ceea ce a făcut ca, de pe versanții munților înconjurători, asupra orașului să se reverse puhoiaie de apă cu bolovani, arbori dezrădăcinați și tot felul de aluviuni. Apele au inundat piețe, străzi, subsolurile și beciurile caselor, au distrus podețe, au avariat poduri, au șubrezit infrastructura drumurilor, șoselelor și a altor căi de acces în și dinspre oraș. Cele mai afectate au fost cartierele periferice ale orașului limitrofe versanților munților sau cele situate pe malurile râurilor.

Referindu-se la toate acestea, la data de 20 iunie, pe canalele naționale de televiziune și posturile de radio au fost relatate știri, iar postul PRIMA TV în cadrul emisiunii „Focus din inima României“ a prezentat imagini cu apele învolburate ducând la vale automobile, podețe rupte, poduri avariate cu titlul „Gura Humorului, Gura Iadului“.

Pagubele au fost foarte mari, la fel și cheltuielile necesare remedierii stricăciunilor. În aceste condiții, înțelegând situația creată, nimeni nu se mai gândea la „Zilele Humorului“.

Părea că anul acesta va trebui să se renunțe la festival. Și totuși... la sfârșitul lunii august o veste i-a bucurat pe localnici - faptul că, totuși, „Zilele“ vor avea loc. Într-adevăr, bannerele și afișele răspândite prin oraș anunțau vestea pe care toți o așteptau cu ne-

rabdare - evenimentul se va desfășura între 15 și 18 septembrie.

Și anul acesta, respectându-se tradiția, acest festival al festivalurilor a cuprins un bogat pro-

gram cultural-artistic. Cel mai important a fost Festivalul internațional de grafică satirică și literatură umoristică „Umor la... Gura Humorului“ ajuns la a XXVI-a ediție. În cadrul acestui festival, la secțiunea „grafică“ cu participare internațională, au luat parte autori din 46 de țări din toate colțurile lumii. Am fost plăcut surprins să constat că și anul acesta Ucraina a fost bine reprezentată de un număr de 10 autori, situându-se astfel printre țările cu cei mai mulți participanți, ocupând locul 5 după Iran, China, Rusia, România. Caricaturile expuse în incinta Muzeului local ale graficienilor ucraineni Vladimir Kazanovski, Michael Maievskiy, Mykola Prynkovskiy, Oleksandr Dubovskiy, Slava Kazanovskiy, Ghendadi Nazarov, Oleh Loktiev, Oleksi Kustovski, Valeri Momot și Valentyn Bezruk au atras și ele atenția și aprecierea vizitatorilor. Cu această ocazie remarc faptul că și dintre reprezentanții altor țări au mai făcut parte și unii care se numeau Volodymyr Semenenko, Ihor Pașcenko, Valeri Tarasenko, Marina Bodnarenko și Nastia Bo-senko de 9 ani din Rusia, dar și Serhi Sicenکو din... Israel.

Pe parcursul celor patru zile localnicii, dar și turiștii, unii din străinătate, au mai putut vizita „Târgul meșteșugarilor“ (ediția a XI-a), au putut participa la Festivalul gastronomic „Barabula de aur“ - ediția a VI-a, au putut vedea parada câinilor și cailor de rasă și altele. Pe esplanada muzeului local și pe scena mare a Parcului „Ariniș“ au putut să vadă spectacole folclorice, să asculte

recitaluri și concerte cu Loredana, Diana Căldăraru sau formațiile Heaven, Voltaj, Semnal M, prezentatori fiind Cristian Grețcu și Florin Constantin Stamină, membri ai grupului umoristic „Divertis“.

Un loc aparte în cadrul „Zilelor Humorului“ l-a avut „Nunta de Aur“ a celor 24 de perechi (din care am făcut parte și subsemnatul împreună cu soția Odarca) căsătorite în anul 1966, desfășurată la Catedrală și la Restaurantul „Aldi“. Zilele Humorului s-au încheiat - parcă prea repede - cu un splendid foc de artificii rămânând pentru mult timp în amintirea participanților.

Iarema ONEȘCIUC

nu lăsa pe mâine ce poți face astăzi și că „numai mâine nu-i poimâine“, căci humoreni sunt harnici, iar edilii orașului în frunte cu primarul, ing. Marius Ursaciuc - competenți. Totul părea să se

Nu, n-am greșit cu nimic. Poate-ați fi tentați să credeți c-am vrut să scriu de „Varza de Bruxelles”, pentru că este renunțată în toată Europa. Nici vorbă de așa ceva. În primul rând, eu nu cunosc acea varză și în al doilea rând, pentru că este prea departe de mine. Mai bine merg până la Milișăuți și scriu de varza lor. Cum să scriu despre acea varză care crește în celălalt capăt al Europei, când la o zvrălitură de băț de comuna mea crește varza de Milișăuți? Dar să repet că eu nu scriu de ea numai pentru că este aproape de mine, ci pentru că a ajuns vestită în toată Europa.

Cum să nu fie renumită această varză când milișăuțenii, după câte mi-a spus domnul Mircea Laurus, primarul localității, trimit peste 500 de tone de murături, varză, castraveți și gogonele în toată țara și pe alte meleaguri ale Europei în fiecare an. Nu m-ar mira, după câte îl cunosc, ca domnul primar Laurus să-i ridice verzei un monument, care să troneze maiestuos în mijlocul localității. O sugestie. Și merită varza acest lucru!

Când am citit programul „Festivalului verzei”, ediția a X-a din acest an, ediție jubiliară, mi-am spus că aici este și de mine. Erau planificate foarte multe numere culturale, sportive și expoziții de murături și de varză. Unde mai pui că mă-ntâlneam și cu prieteni mai vechi și noi de care mi se făcuse dor și știam că și ei frecventează asemenea manifestări culturale și sportive.

Scena pe care s-a desfășurat manifestarea era pregătită până la cele mai înalte exigențe, încadrată perfect și armonios într-un areal plin de tarabe, pe care erau etalate fel de fel de produse culinare, dar și de diferite instalații mecanice pregătite pentru distracția copiilor, tinerilor și nu numai. Unde mai pui că-n fața scenei, pe lângă flori multe, tronau și verze dolofane, care de care mai mare, pentru a le aminti participanților că este festivalul lor.

Recitalul tinerilor interpreți de muzică populară bucovineană a fost deschis de tânărul interpret (16 ani) din Fălțiceni, Andrei Mihailov, care a încântat publicul prin interpretarea unui bogat repertoriu.

Imperiala varză de... Milișăuți

Au urcat apoi pe scenă, întâi cei mai mici interpreți de muzică populară, de la 6 la 16 ani ca: Briana-Sibille Senegac (6 ani), Larisa Țugui din Vicovu de Jos (7), Alina Zaharia, surorile Dumitrescu din Bădeuți (13 și 14), Emilia Po-

Milișăuți, pe cei care-și sărbătoresc numele și i-a chemat pe toți milișăuțenii la vot în luna decembrie.

Toată lumea a admirat standurile amenajate pe acest platou: unul de murături și unul de varză. La cel de murături au expus producătorii: Elena Păsăilă, Petrică Senciuc, Petru Șerban și Dana Slușer. Superbe produse!

Au mai evoluat Ansamblul „Cio-bănașul” al Casei de Cultură din Rădăuți (director Ovidiu Foca), „Țapari Alina”, formație vedetă, care evoluează la TV Antena 1, Ansamblul „Frătăușanca” din Frătăuții Vechi. Iar doamna Margareta Clipa, cu verba-i recunoscută, a ridicat de nenumărate ori spectatorii în picioare, care au aplaudat-o frenetic. Superbă evoluție! Și prea mult pe plăcerea spectatorilor.

„Festivalul verzei” s-a încheiat târziu, în noapte, cu evoluția formației „Star”, pe terasă. A fost o dis-tracție ca-n basme și, dacă n-ar fi fost a doua zi de muncă, cred că toți s-ar fi distrat cel puțin încă o zi și o noapte.

pescu din Voitinel, Ancuța Berculean din Bilca și Diana Ignat din Milișăuți. Am remarcat faptul că doamna Dana Hreniuc, prezentatoa-

re, indiferent de vârsta interpretului, a făcut prezentarea fiecăruia. Frumos gest!

Ansamblul comunității ucraine-n din Milișăuți, „Ruja bukovynska”, înființat de doamna Brândușa Peslar și acum condus de prof. Petru Șoiman a prezentat un program format dintr-un grup vocal, interpreți de muzică populară bu-

covineană și ucraineană, și dansatori. Și de data aceasta interpretele Daniela Prichici și Andreea Maruțac, solistele grupului, au ridicat spectatorii în picioare și i-au pus în situația de-a se prinde în horă și-a juca în fața scenei. Au interpretat cântece și-n limba ucraineană. Cele mai aplaudate au fost cântecele cu strigături, care au ridicat spectatorii în picioare și i-au făcut și pe ei să strige.

În cuvântul său, domnul Mircea Laurus, primarul localității, a felicitat persoanele care poartă numele de Maria, Marioara, Măriuța, Anamaria și pe bărbații pe care-i cheamă Marin și Marian, urându-le multă sănătate. A rostit o alo-

cuțiune despre organizatorii acestui festival, felicitându-i pentru modul în care l-au organizat, și pe producători pentru c-au dus în Europa brandul „Varză de Milișăuți” la care, după părerea lui, se va adăuga și cel de „Castraveți de Milișăuți”. Nu există pe piețe asemenea produse mai bune decât cele de Milișăuți!

Deputatul Ion Stan a fost foarte scurt, felicitându-i pe producătorii din

Trebuie să menționez faptul că tot în cadrul acestui festival primăria și consiliul local, în colaborare cu Primăria Iașlovăț, au organizat concursuri de șah și de tenis de masă, pe categorii de vârstă, premiile fiind asigurate de către Primăria orașului Milișăuți.

Tot cu acest prilej, TVR 3, secția minorități, a filmat întreaga activitate, urmând să fie prezentată înregistrarea pe acest post. Au trudit la film doamna Nicoleta Dumitrache, realizator și cameramanul Cristi Stoica, acest post TV fiind o prezență permanentă la acest festival. Înseamnă că au ce înregistra.

prof. Gheorghe DOLINSKI

Festivalul național de poezie ucraineană la Sighetu Marmăției

Concursul de recitare a poeziei ucrainene a avut loc în zilele de 9 și 10 septembrie 2016 la Sighetu Marmăției.

La concurs au participat elevii care au obținut locul I la concursul de recitare a poeziei ucrainene, etapa județeană, din județele Caraș-Severin, Timiș, Maramureș, Botoșani și Suceava.

Festivitatea de deschidere a festivalului a avut loc în sala de spectacole a Școlii de Muzică „George Enescu”. La festivitate au fost invitați și au luat cuvântul: Petrețchi Nicolae Miroslov, președintele Uniunii Ucrainenilor din România, Traista Mihai, vicepreședinte, Pasenciu Vasile, prim-vicepreședinte, Liber Ivan, prim-vicepreședinte, Miroslov Petrețchi, președintele Organizației județene Maramureș, fondatorul

acestui concurs, care a început în comuna Rona de Sus, în prezent, acolo desfășurându-se faza județeană.

Au mai fost prezenți: președinții organizațiilor județene ale UUR din Maramureș, Malearcu Simona, inspector școlar de specialitate, Vida Flaviu, inspector școlar pentru managementul resurselor umane din cadrul Inspectoratului Școlar Județean Maramureș, viceprimarul municipiului Sighetu Marmăției, doamna Bereș Ildiko, directorii școlilor în care se predă limba ucraineană, profesorii de limba ucraineană etc.

La sfârșitul festivității pe scenă au evoluat copiii de la Grădinița din Valea Vișeuului, înv. Narcisa Greceanu, și ansamblul de dansuri „Sokoleata” din Rona de Sus, prof. Geta Petrețchi.

Concursul propriu-zis de recitare

s-a desfășurat la sediul Uniunii Ucrainenilor, de la ora 11. A fost stabilită comisia care a jurizat concursul, formată din: Traista Mihai, profesor, poet, dramaturg și jurnalist, președinte; prof. Ana Bereghi, prof. Maria Opișan, prof. Motrea Kramar, prof. Ioan Chideșciuc, prof. Ana Sambor – membri. Comisia organizatorică a fost formată din profesorii Malearcu Simona, Lușcan Loreana, Petrețchi Geta, Dan Ileana, Ștefan Maria și secretara Puiu Alexandra.

În timp ce se desfășura concursul de poezie, în sediul Uniunii a avut loc ședința Uniunii Femeilor Ucrainene, în cadrul căreia s-a dezbătut și aprobat Regulamentul Uniunii Femeilor Ucrainene din România (UFUR).

După masă, în timp ce juriul stabilea premiile concursului, elevii concurenți, împreună cu profesorii, au făcut o excursie la Mănăstirea din Bârsana.

A doua zi, sâmbătă,

10 septembrie, s-a făcut premiarea elevilor concurenți. Premiile elevilor au constat în diplome, cadouri - cărți și premii financiare.

Ec. Nicolae Miroslov Petrețchi, președintele UUR, a felicitat elevii și profesorii care i-au pregătit și juriul, iar președintele Organizației județene UUR Maramureș, organizatorul acestui eveniment, prof. Miroslov Petrețchi, a felicitat organizatorii care ridică nivelul concursului în fiecare an.

Părerii despre concurs și-au exprimat și membrii juriului, iar elevii mulțumiți de premii s-au îndreptat spre casele lor, urmând ca de luni să înceapă un nou an școlar.

Succes tuturor!

Ileana DAN

Cu patru ani în urmă, la 11 august 2012, Școala Generală din Dănila și-a sărbătorit centenarul. La această importanță și unică manifestare sărbătorească, în afara actualilor și foștilor elevi, au participat și mulți alți reprezentanți ai instituțiilor locale și județene. Din partea Primăriei Dărmănești a participat Dan Chidoveț, primarul comunei Dărmănești, iar din partea județului Suceava a fost prezent Cătălin Nichifor, președintele Consiliului Județean Suceava.

Cei doi înalți oaspeți au luat cuvântul și au promis tuturor celor prezenți că în mandatul lor vor acorda fonduri substanțiale școlii din satul Dănila pentru ca aceasta să arate într-adevăr ca o instituție care și-a sărbătorit centenarul.

Deși au trecut doar doi ani, cei doi reprezentanți ai puterilor locale s-au ținut de cuvânt.

Pentru a nu perturba procesul instructiv-educativ, în vacanța de vară a anului școlar 2014-2015 (lunile iunie-septembrie) cele trei uși și peste 30 de ferestre din lemn vechi au fost înlocuite cu altele noi și moderne (din termopan). De asemenea, învelitoarea de tablă zincată de pe acoperișul școlii, veche și ruginită, a fost înlocuită cu

În haină nouă

tablă nouă (lindab). Cele două lucrări, ambele foarte grele și pretențioase, au fost executate de două echipe de muncitori, prima din municipiul Suceava, a doua din comuna Ipotești.

În lunile de vară ale anului 2016 întreg exteriorul școlii (pereți, temelie, trotuare) a fost recondiționat, astfel încât localul școlii s-a îmbrăcat în haină nouă.

Legat de această afirmație, am stat de vorbă cu câțiva dintre locuitorii mai în vârstă ai satului, care au susținut că într-adevăr școala din localitate este cea mai frumoasă clădire. Într-adevăr, în triunghiul din Podișul Sucevei cuprins între orașele Suceava-Rădăuți-Siret, în timpul stăpânirii austriece în Bucovina au fost construite mai multe școli, din care trei cu etaj (Dănila, Grănicești și Șerbăuți). Ei bine, cea mai frumoasă și mai reprezentativă rămâne cea din satul Dănila.

De menționat faptul că actualul și unicul local a școlii, o clădire impunătoare, cu etaj și 12 încăperi, din care 8 săli de clasă, a fost construit în prima decadă a secolului trecut, între anii 1909-1910.

Traian MALEȘ

După 62 de ani

Sâmbătă, 10 septembrie a.c., foștii absolvenți ai Școlii Pedagogice Ucrainene din orașul Siret, județul Suceava, s-au întâlnit din nou pentru a sărbători 62 de ani de la absolvirea acestei prestigioase instituții de învățământ pedagogic ucrainean.

Cei 44 foști colegi de școală provin din nu mai puțin de 13 localități ucrainene din Bucovina (județele Botoșani și Suceava). Iată aceste localități, precum și numele acestor foști elevi (în ordine alfabetică): Bălcăuți (Gherasim Ioan, Haureș Vasile, Humeniuc Alexandru, Usatiuc Vasile), Călinești Cuparencu (Antonovici Gheorghe, Corduban Modesta, Seserman Aurora), Călinești (surorile Maidan Aurelia și Veronica), Căndești (Șoucaliuc Domnica), Dănila (Maleș Traian, Pauliuc Ana, Tcaciuc Maria, Tcaciuc Oltea, Zahariuc Elena), Dărmănești (Cușnir Victor, Perhinschi Victor), Ipotești (Gulei

Lidia, Hostiuc Elena, Smetaniuc Eufrozina), Măriștea Mare (Moscaliuc Gheorghe, Uhrec Ilaria), Negostina (Cozariuc Victor, Fediuc Mihai, Grigoraș Ion, Maidaniuc Nicolae, Șoucaliuc Eugen), Sinăuți (Zapotoțchi Emilia), Siret (Boiciuc Valerian, Goarăciuc Tamara, Haiura Erna, Isacov Petru, Marianciuc Tit, Mateiciuc Elena, Mațner Wilhelm, Olar Silvia, Popovici Victor, Racec Ana, Scutelnic Zenovia), Șerbăuți (Goraș Nicolae, Hapenciuc Olga, Smocot Constantin, Tanasiciuc Vasile), Vășcăuți (Iuricec Gheorghe).

Începând cu această promoție, foștii absolvenți ai Școlii Pedagogice Ucrainene din Siret au fost repartizați nu numai în județul Suceava, ci și în județele Botoșani, Maramureș și Tulcea. Unii dintre aceștia au lucrat aici un anumit număr de ani, iar alții au rămas în aceste județe și după pensionare (de ex. Pauliuc Ana în județul Maramureș (comuna Poienile de sub Munte) și Fediuc Mihai în județul Tulcea (municipiul Tulcea).

Prima parte a întâlnirii a avut loc la sediul

Organizației județene Suceava a Uniunii Ucrainenilor din România. Aici, în jurul unei mese rotunde, au fost trecute în revistă principalele evenimente atât din activitatea școlară, cât și din cea didactică. Au fost foarte activi ca de obicei Maidan Veronica, Corduban Modesta, Tanasiciuc Vasile, Smetaniuc Eufrozina, Șoucaliuc Domnica și, bineînțeles, Seserman Aurora, cea care a organizat și pregătit întâlnirea.

Profitând de această întâlnire Maidaniuc Nicolae a oferit în dar tuturor colegilor primul său volum de reportaje intitulat sugestiv „Amintiri negostinene”.

Partea a doua a întâlnirii a avut loc la un restaurant din apropiere unde a fost servită masa comună.

Cu acest prilej Maidan Veronica a sărbătorit (în avans) frumoasa vârstă de 80 de ani.

Următoarea vedere, cea de anul viitor, va avea loc în cea de-a doua sâmbătă a lunii septembrie, în localitatea Căndești, județul Botoșani și va fi pregătită de Șoucaliuc Domnica.

Traian MALEȘ

Mai mult, trebuie să menționăm și faptul că s-a inițiat și în proza memorialistică cu «Пеpe-можці» (Învingătorii) sub pseudonimul Ihor Liscynskyi, publicată în revista cultural-literară „Naș holos”. De asemenea, scrie și publică diverse articole cu caracter socio-cultural legate de activitatea comunității din care face parte, recenzii și aprecieri critice cu privire la diferite publicații literare ale colegilor săi sau ale celor pe care îi apreciază.

Este un om de cultură valoros și deosebit, deschis și sensibil, blând și sentimental, cu o prezență și ținută distinsă care inspiră respect și încredere, un bun prieten și un tată iubitor pe care îl apreciază și îl stimează toți.

După simpozion, o parte dintre cei prezenți au vizitat Biserica ucraineană din Caransebeș, iar unii dintre ei, și mai ales, bucovinienii, au participat la toată liturghia oficiată de părintele-paroh Dumitru Popovici care s-a bucurat de oaspeți, mulțumindu-le prin rugăciune.

Mai târziu, toată suflarea ucraineană, localnicii, oaspeții și cei care gândesc ucrainește, precum și simpatizanții lor au fost invitați cu toții în fața Primăriei municipiului Caransebeș, unde dl dr. Ioan Cojocar, consilier municipal și directorul Casei de Cultură „George Suru”, a urât oaspeților „Bun venit!”, apoi a ținut o alocuțiune în care a salutat această inițiativă, apreciind totodată activitatea culturală a comunității ucrainene, atât din zona Caransebeșului, cât și din țară care nu-și uită rădăcinile și-și invită întotdeauna și pe frații lor din țara vecină (Ucraina).

La final, s-au intonat imnurile de stat ale celor două țări, România și Ucraina, după care s-au prins toți într-o horă a prieteniei, continuând cu parada frumoaselor costume populare, aflată sub îndemnul cântecelor vesele, ce se răsfirau din glasurile oamenilor ca un ecou ce semăna cu triful matinal al privighetorilor care a ținut până la Casa de Cultură. Era o atmosferă solemnă ce impresiona pe orice trecător și-l obliga să se oprească măcar pentru câteva clipe.

Acolo pe scenă au evoluat foarte multe formații corale și grupuri, formate din copii până la vârstnici de peste șaptezeci de ani, soliști vocali și echipe de dansuri.

Pe o treaptă superioară s-au situat corurile mixte pe patru voci din Caransebeș și Rona de Sus, dirijate de către dl prof. Ivan Liber și dna prof. Geta Petrețchi care mereu au dat dovadă de înalt profesionalism și rafinament, fiind bine cunoscute în toată țara, în Ucraina și Polonia.

Apoi echipele de dansuri căzăcești, din Tulcea și Botoșani, unde tinerii în costume multicolore și-au sincronizat perfect mișcărilor cu ritmul alert al muzicii, îmbinate mereu cu acrobația dificilă a „Hopacului”, izvorâtă parcă din Orientul Îndepărtat al samurailor, impresionând profund publicul ce i-a răsplătit pe tinerii dansatori cu ovații și aplauze.

Frumos au evoluat și copilașii din Cornuțel cu vocile lor cristaline ce se revărsau lin ca razele soarelui primăvărativ asupra câmpiei înverzite și pline de rouă. Frumoși și blonzi, în părul căroră s-a ascuns soarele, erau mesagerii care asigurau publicul prezent că limba maternă ca și cântecul ei vor mai dăinui mult timp pe aceste meleaguri.

Dacă acești tineri, soliști și dansatori, au îndrăgit moștenirea sacră a neamului și o duc mai departe ca un stindard, grupul vocal «Русанка» din Ruscova, Maramureș și apoi grupurile vocale ale vârstnicilor «Зелена ліщина» din Sorăcele, Caraș-Severin și «Полонинка» din Paltinu, Suceava, au unit cu un fir roșu nordul cu sudul, transmitând mai departe valorile culturale și spirituale ale ucrainenilor ce le-au păstrat de la strămoșii lor, îmbogățind prin ele patrimoniul cultural al țării în care trăiesc.

Grupul vocal «Полонинка» din Paltinu, Suceava, s-a format în anul 2000 la inițiativa distin-

Din Bucovina până în Banat

sei doamne învățătoare Paraschiva Huțuleac care a condus până nu demult acest grup de femei, deosebit de talentate care dăinuie și acum. Grupul este sprijinit de UUR, Organizația județeană Suceava și, în mod special, de către președintele acesteia, Ilie Sauciuc și mama sa, dna Letiția Sauciuc, o ucraineană simpatică și cultă care iubește tot ce este strămoșesc și frumos: portul popular, limba, cântecul, obiceiurile și tradițiile, arta culinară și, nu în ultimul rând, credința în Dumnezeu, educându-i în acest spirit și pe copiii săi.

Acest ansamblu huțul este format din douăsprezece femei simple, dar foarte inteligente și

plene de umor din care majoritatea sunt vârstnice. O mare parte dintre ele sunt din Paltinu și doar câteva din Vatra Moldoviței și Ciumârna, satele vecine.

Printre ele se află și un bărbat, Moisa Costan, din Ciumârna „unchiul cu fluierul” cum îl numesc ele în glumă, pentru că nu se desparte niciodată de acest instrument mioritic, indiferent unde merge: fie la coasă, spectacol sau între oameni. Îl poartă mereu cu sine, în chimirul său, ca o bijuterie ce prin sunetele sale, rafinate și tandre, farmecă nu numai pe oamenii care îl ascultă, dar și stâncile se apleacă la picioarele lui, iar brazii se opresc din foșnet și încep să-l asculte ca pe un trubadur îndrăgostit de izvoarele reci și limpezi.

Toți la un loc, muntenii bucovineni formează un grup compact, original și unic. Veniți parcă din alte timpuri, ei au coborât semeț și au călcat mândru, în opinci și în costumele lor străvechi și originale, pe

multe scene din țară și din Ucraina, unde au fost în turnee, impresionând profund și plăcut publicul modern și tânăr care îi fotografia, filma și intervieva. Grupul «Полонинка» nu are un instructor și nici dirijor școlit. Aceste huțule au deschis singure lada de zestre a străbunicilor unde au găsit de toate. Le-au șters de praf și au început să le arate lumii așa cum se pricep, in-

terpretând cântece vechi, încă de pe vremea lui Ștefan cel Mare și Bohdan Chmelnyțkyi. Și se pricep bine, nu-i glumă! Se instruiesc singure muncind și păscând vitele pe imaș pe sub cetini de brad. Odată una dintre soliste, Catrina Anici, a fost întrebată de cineva cu cine face repetiții. Ea a zâmbit, apoi a răspuns prompt: „Cu nimeni. Singură. Mulg vaca - cânt. Prășesc barabulele - cânt. Adun fânul - cânt. Așa îmi strunesc vocea”. La Caransebeș le oprea des lumea pe stradă, întrebându-le de unde vin și de unde au asemenea costume atât de frumoase și deosebite. Venind împreună, eram mândră de ele că sunt deschise,

vesele, hotărâte și statornice în toate, asemenea muntelui pe care s-au născut și s-au format ca oameni curajoși, căliți de vitregiile iernilor aspre. Huțulii din Bucovina sunt ceea ce sunt și nu acceptă alterări, adaptări și influențe moderne și străine nici în port și nici în tradiții, cum o fac alții, părăsind portul lor vechi și tradițional sub motivul că-i greoi și incomod, acceptând chiciurile ușoare și sintetice ale altora, fără rezerve. Grupul vocal din zona Cernăuțului, Ucraina, a făcut drum lung până în Banat, dar a cucerit repede publicul, atât prin portul bucovinean, cât și prin melodiile interpretate, mai ales una ce se referea la „cele trei frunzișoare...” ce a provocat lacrimi în rândul spectatorilor. Frumos au interpretat și soliștii vocali pe ritmuri moderne care au entuziasmat sala, răsplătindu-i cu aplauze furtunoase. În timpul spectacolului, pe lângă cântece și dansuri, pentru a crea o mică pauză ca să răsuflă vocile, scriitorul Mihai H. Traista a citit solemn, de răsuna scena și sala, o poezie din lirica distinsului poet Ivan Covaci, om al locului, de care se mândresc toți ucrainenii și mai ales cei din Banat. Căci, au și de ce, pentru că nu la orice pas se naște un poet valoros, scriitor, compozitor sau artist. Cu alte cuvinte, totul a fost impecabil de frumos: primirea, organizarea, parada costumelor, spectacolul în sine, premiera și încheierea festivalului ce s-a soldat cu o masă festivă unde au fost invitați toți participanții de la această manifestare grandioasă și de mare clasă specific ucraineană, unde nu lipsește niciodată armonia cântecului, toți ucrainenii s-au unit și s-au pus pe cântat. Iar glasurile lor de artiști experimentați răsunau tocmai pân' la gurile Dunării, la cazaci, apoi până la șoimii și ruștenii Maramureșului «соколи і рушани», apoi, trecând Prisolopul la Obcinile Mari din Bucovina, la huțulii, până la rogojenii Botoșanilor «рогожани» și chiar dincolo de graniță, în Bucovina de Nord. De! că nu despre Dunăre, Maramureș și huțulca se cânta? Mulțumim din suflet tuturor organizatorilor și, în mod special, dlui Ivan Liber care a pus

terpretând cântece vechi, încă de pe vremea lui Ștefan cel Mare și Bohdan Chmelnyțkyi. Și se pricep bine, nu-i glumă! Se instruiesc singure muncind și păscând vitele pe imaș pe sub cetini de brad. Odată una dintre soliste, Catrina Anici, a fost întrebată de cineva cu cine face repetiții. Ea a zâmbit, apoi a răspuns prompt: „Cu nimeni. Singură. Mulg vaca - cânt. Prășesc barabulele - cânt. Adun fânul - cânt. Așa îmi strunesc vocea”. La Caransebeș le oprea des lumea pe stradă, întrebându-le de unde vin și de unde au asemenea costume atât de frumoase și deosebite. Venind împreună, eram mândră de ele că sunt deschise, vesele, hotărâte și statornice în toate, asemenea muntelui pe care s-au născut și s-au format ca oameni curajoși, căliți de vitregiile iernilor aspre. Huțulii din Bucovina sunt ceea ce sunt și nu acceptă alterări, adaptări și influențe moderne și străine nici în port și nici în tradiții, cum o fac alții, părăsind portul lor vechi și tradițional sub motivul că-i greoi și incomod, acceptând chiciurile ușoare și sintetice ale altora, fără rezerve. Grupul vocal din zona Cernăuțului, Ucraina, a făcut drum lung până în Banat, dar a cucerit repede publicul, atât prin portul bucovinean, cât și prin melodiile interpretate, mai ales una ce se referea la „cele trei frunzișoare...” ce a provocat lacrimi în rândul spectatorilor. Frumos au interpretat și soliștii vocali pe ritmuri moderne care au entuziasmat sala, răsplătindu-i cu aplauze furtunoase. În timpul spectacolului, pe lângă cântece și dansuri, pentru a crea o mică pauză ca să răsuflă vocile, scriitorul Mihai H. Traista a citit solemn, de răsuna scena și sala, o poezie din lirica distinsului poet Ivan Covaci, om al locului, de care se mândresc toți ucrainenii și mai ales cei din Banat. Căci, au și de ce, pentru că nu la orice pas se naște un poet valoros, scriitor, compozitor sau artist. Cu alte cuvinte, totul a fost impecabil de frumos: primirea, organizarea, parada costumelor, spectacolul în sine, premiera și încheierea festivalului ce s-a soldat cu o masă festivă unde au fost invitați toți participanții de la această manifestare grandioasă și de mare clasă specific ucraineană, unde nu lipsește niciodată armonia cântecului, toți ucrainenii s-au unit și s-au pus pe cântat. Iar glasurile lor de artiști experimentați răsunau tocmai pân' la gurile Dunării, la cazaci, apoi până la șoimii și ruștenii Maramureșului «соколи і рушани», apoi, trecând Prisolopul la Obcinile Mari din Bucovina, la huțulii, până la rogojenii Botoșanilor «рогожани» și chiar dincolo de graniță, în Bucovina de Nord. De! că nu despre Dunăre, Maramureș și huțulca se cânta? Mulțumim din suflet tuturor organizatorilor și, în mod special, dlui Ivan Liber care a pus

terpretând cântece vechi, încă de pe vremea lui Ștefan cel Mare și Bohdan Chmelnyțkyi. Și se pricep bine, nu-i glumă! Se instruiesc singure muncind și păscând vitele pe imaș pe sub cetini de brad. Odată una dintre soliste, Catrina Anici, a fost întrebată de cineva cu cine face repetiții. Ea a zâmbit, apoi a răspuns prompt: „Cu nimeni. Singură. Mulg vaca - cânt. Prășesc barabulele - cânt. Adun fânul - cânt. Așa îmi strunesc vocea”. La Caransebeș le oprea des lumea pe stradă, întrebându-le de unde vin și de unde au asemenea costume atât de frumoase și deosebite. Venind împreună, eram mândră de ele că sunt deschise, vesele, hotărâte și statornice în toate, asemenea muntelui pe care s-au născut și s-au format ca oameni curajoși, căliți de vitregiile iernilor aspre. Huțulii din Bucovina sunt ceea ce sunt și nu acceptă alterări, adaptări și influențe moderne și străine nici în port și nici în tradiții, cum o fac alții, părăsind portul lor vechi și tradițional sub motivul că-i greoi și incomod, acceptând chiciurile ușoare și sintetice ale altora, fără rezerve. Grupul vocal din zona Cernăuțului, Ucraina, a făcut drum lung până în Banat, dar a cucerit repede publicul, atât prin portul bucovinean, cât și prin melodiile interpretate, mai ales una ce se referea la „cele trei frunzișoare...” ce a provocat lacrimi în rândul spectatorilor. Frumos au interpretat și soliștii vocali pe ritmuri moderne care au entuziasmat sala, răsplătindu-i cu aplauze furtunoase. În timpul spectacolului, pe lângă cântece și dansuri, pentru a crea o mică pauză ca să răsuflă vocile, scriitorul Mihai H. Traista a citit solemn, de răsuna scena și sala, o poezie din lirica distinsului poet Ivan Covaci, om al locului, de care se mândresc toți ucrainenii și mai ales cei din Banat. Căci, au și de ce, pentru că nu la orice pas se naște un poet valoros, scriitor, compozitor sau artist. Cu alte cuvinte, totul a fost impecabil de frumos: primirea, organizarea, parada costumelor, spectacolul în sine, premiera și încheierea festivalului ce s-a soldat cu o masă festivă unde au fost invitați toți participanții de la această manifestare grandioasă și de mare clasă specific ucraineană, unde nu lipsește niciodată armonia cântecului, toți ucrainenii s-au unit și s-au pus pe cântat. Iar glasurile lor de artiști experimentați răsunau tocmai pân' la gurile Dunării, la cazaci, apoi până la șoimii și ruștenii Maramureșului «соколи і рушани», apoi, trecând Prisolopul la Obcinile Mari din Bucovina, la huțulii, până la rogojenii Botoșanilor «рогожани» și chiar dincolo de graniță, în Bucovina de Nord. De! că nu despre Dunăre, Maramureș și huțulca se cânta? Mulțumim din suflet tuturor organizatorilor și, în mod special, dlui Ivan Liber care a pus

și s-au pus pe cântat. Iar glasurile lor de artiști experimentați răsunau tocmai pân' la gurile Dunării, la cazaci, apoi până la șoimii și ruștenii Maramureșului «соколи і рушани», apoi, trecând Prisolopul la Obcinile Mari din Bucovina, la huțulii, până la rogojenii Botoșanilor «рогожани» și chiar dincolo de graniță, în Bucovina de Nord. De! că nu despre Dunăre, Maramureș și huțulca se cânta? Mulțumim din suflet tuturor organizatorilor și, în mod special, dlui Ivan Liber care a pus

mult suflet în această manifestare culturală, apoi Uniunii Ucrainenilor din România care i-a susținut moral și financiar, municipalității din Caransebeș în frunte cu dl director al Casei de Cultură, Ioan Cojocar, sponsorilor și tuturor celor care au contribuit într-un fel sau altul pentru realizarea acestui proiect. Mulțumesc și eu personal că am fost invitată într-un ținut unde n-am fost niciodată și unde trăiește o parte din neamul nostru care face parte din marea familie a ucrainenilor de pretutindeni.

Anna T. RUȘTI

Motto: «Așa e lumea asta: râde om de om și dracu' de toți»

Anton Pann «Povestea vorbii»

În viață ne este dat de multe ori să avem parte de diferite întâmplări și chiar de multe surprize, unele plăcute, iar altele mai puțin. Unele se petrec fără voia noastră, dar – de ce să nu recunoaștem – altele „ni le facem cu mâna noastră”. Toate, însă, sunt determinate sau influențate de mediul înconjurător, de societate, de diferite evenimente, de gradul de cultură, de starea de sănătate, de vârstă și de multe altele. Așa a fost întotdeauna, așa este și în ziua de azi când, mai ales din cauza modului actual de viață corelat cu stresul – ceea ce este la modă – ne este dat să avem parte de asemenea întâmplări și surprize. Toate acestea au proliferat și din cauza abundenței știrilor, îndeosebi a celor negative, aduse la cunoștință populației de către mijloacele de informare în masă, mai ales de o anumită parte a presei și televiziunii. Toate acestea creează sau măcar determină o anumită psihoză în rândul unor persoane. Personal, am cunoscut astfel de persoane care, influențate de aceste „informări”, trăiesc mereu cu frica la gândul ca nu cumva să li se întâmple și lor ceva. Astfel de persoane, starea lor psihică, teama permanentă de acel „ceva” mă amuză întotdeauna și caut mereu să le îmbărbătez explicându-le că, chiar dacă se mai întâmplă pe alocuri câte ceva, situația nu trebuie generalizată, că „dracul nu este chiar așa de negru...”. Cu toate acestea, niciodată nu m-am gândit că, totuși, îmi va fi dat și mie, de fapt nouă – adică și soției – să avem parte de o întâmplare - surpriză.

Totul s-a petrecut anul trecut cam pe vremea asta, adică spre sfârșitul verii, începutul toamnei.

...Era noapte – o noapte liniștită, călduroasă, cu cer înstelat, așa cum sunt descrise nopțile romantice. Nimic nu părea că va tulbura acea atmosferă liniștită și totuși ... Era trecut bine de miezul nopții când am fost trezit de soția mea care, neliniștită, mi-a spus că cineva a bătut în geamul dormitorului, după care a fugit. Încă buimac de somn și neîncredător în spusele soției, m-am dus totuși la fereastră să văd ce se întâmplă, dar... afară era liniște și nici urmă de cineva. Cu greu am liniștit-o spunându-i că, probabil, visase ceva, dar ea nu s-a lăsat convinsă. Cu multă putere de convingere am lămurit-o să se

Întâmplare nocturnă

culce și să adoarmă din nou. Am încercat și eu să fac același lucru, dar nu reușeam, somnul îmi fugise. Așa mai trecu o perioadă din noapte. Când totuși eram pe cale să adorm, deodată am auzit foarte clar un zgomot ca o lovitură în geam urmată de altul asemănător cu acela al pașilor unei persoane care fuge. Nu mai era niciun dubiu, într-adevăr cineva ne făcea șicane în toiul nopții. Soția, pe care o credeam dormind, triumfătoare, îmi confirmă că a avut dreptate și prima

dată și că ceea ce a relatat mai înainte nu era numai un vis. Eu, în schimb, am sărit din pat așa ca în armată la auzul alarmei și din câțiva pași am fost la fereastra cu pricina pe care am deschis-o repede fără a omite să iau aparatul de fotografiat care, întâmplător, se afla pe birou. Eram hotărât să-l fotografiez pe răufăcător ca să am, în caz de necesitate, o dovadă concretă la poliție. Afară însă era liniște în continuare și, deși era noapte, se vedea bine la lumina lunii și a celei de pe stâlpul de iluminat public situat nu departe de curte și poartă. În curte nu era nimeni și nici pe stradă, iar poarta era închisă. Nici cel mai bun sportiv nu ar fi reușit performanța de a fugi așa de repede având totodată grijă să închidă poarta în urma sa. Și totuși, evenimentul se petrecuse, era real căci zgomotele le auzisem nu

numai eu, ci și soția care era tulburată și speriată de-a binelea. După o perioadă de așteptare – timp în care nu s-a mai întâmplat nimic – ne-am culcat.

Stăteam culcat reflectând asupra întâmplării și încercam să găsec o explicație, eventual motivația gestului acelu „autor necunoscut”. Era adevărat faptul că noaptea mai mișunau pe stradă cheflii băuți, unii dispuși la glume proaste, era adevărat că în urmă cu câteva zile atrăsesem atenția unor șoferi să nu mai parcheze autoturismele pe trotuarul din fața porții de la intrare, dar toate acestea nu puteau constitui un motiv pentru o astfel de „răzbunare”. Tot gândindu-mă la diverse motive, până la urmă am adormit. În schimb soția – așa cum a recunoscut mai târziu – nu a mai putut adormi fiindcă era atentă și tresărea deja la toate zgomotele nopții.

A doua zi, chiar de dimineață, m-am grăbit să verific încă o dată situația la fața locului. Totul era sau părea a fi în regulă, așa că întâmplarea nocturnă rămânea deocamdată învăluită în mister, o enigmă dar care, până la urmă, a fost, totuși, dezlegată. Tocmai când nu ne așteptam, „întâmplarea nocturnă” s-a repetat, spre amuzamentul nostru, căci el – „făptașul” erau de fapt ele, dovedindu-se a fi... perele din pomul din curte care, deja coapte, începuseră să cadă una câte una. Unele cădeau pe iarbă, fără zgomot, însă altele nimereau pe copertina de deasupra ușii de la intrare, lovind-o după care se rostogoleau în salturi căzând pe pământ. Altele, în schimb, de pe copertină săreau și cădeau chiar și pe pervazul ferestrei producând astfel două lovituri succesive. Toate aceste zgomote, amplificate și de liniștea nopții, semănau foarte mult cu acelea care ni se păruseră nouă, adică una - două lovituri în geam urmate de fuga făptașului!

Toate acestea au fost numai începutul, căci a urmat un adevărat „bombardament” ziua și noaptea până au căzut toate perele. Noi deja ne-am obișnuit cu toate acestea și ne mai amuzăm amintindu-ne de acea întâmplare nocturnă. Concluzia acestei relatări poate fi aceea să nu vă încredeți întotdeauna în ce vedeți și nici în ce auziți și mai ales în propriile fantezii, deoarece toate acestea vă pot juca feste care „în exces pot dăuna” personalității dumneavoastră...

Iarema ONEȘCIUC

Prietenele

Prietenia se recunoaște prin fapte, nu prin vorbe mari, iar prietenul la nevoie se cunoaște. Unele prietenii adevărate se consolidează încă din copilărie, din fragedă pruncie, iar adevărata prietenie rezistă timpului. Cu un prieten adevărat depășești orice obstacol.

Prietenii sunt lângă tine mereu, orice s-ar întâmpla, iar când spun asta vreau să mă refer la două bune

prietene: Cristina și Silvica, din Negostina, județul Suceava. Ele sunt cele mai bune prietene încă din copilărie, fiind și vecine. Amândouă sunt născute în același an, au fost colege de clasă până la terminarea liceului. Amândouă se jucau pe toloaca mare lângă terenul de fotbal. Multe năzbâtii făceau în copilărie, dar se ajutau și la lecții, fiind premiantele clasei. Mi-au povestit multe întâmplări din copilăria lor care era foarte frumoasă. Pășteau vitele pe imaș împreună cu frații și surorile lor cu cărțile și caietele subsuoară și așa se pregăteau pentru lecții.

Anii au trecut, a venit vremea măritişului și, culmea, s-au căsătorit

cu doi frați tot din apropierea terenului de fotbal din Negostina. Au devenit până la urmă și cumnate și se împacă la fel de bine, ca două surori. Soții lor provin dintr-o familie vestită de muzicanți care a îndrăgit mereu cântecul și jocul ucrainean. Au devenit gospodine celebre care fac niște sarmale negostinene de te lingi pe degete. Cristina are un fiu care, anul acesta, a terminat facultatea, iar Silvica are doi fii tot cu studii superioare.

Din nefericire, Silvica a rămas văduvă în floarea vârstei, dar Cristina i-a fost mereu alături și n-a lăsat-o nici o clipă fără o vorbă de încurajare și sprijin moral.

Cristina și Silvica îndrăgesc cântecul popular ucrainean, amândouă sunt piese de bază, una la vocea întâi, cealaltă la vocea a doua, a grupului vocal ucrainean „Vocile Negostinei”. Poartă cu mândrie costumele populare ucrainene ori de câte ori e nevoie și chiar de plăcere, duminică, la biserică, fiindcă amândouă fac parte și din corul creștin ortodox din Negostina.

Grupul vocal ucrainean „Vocile Negostinei” urează mulți ani fericiți cu sănătate, bucurii și realizări fru-

moase pe toate planurile celor două bune prietene, Cristina și Silvica!

Nu putem trece cu vederea faptul că mai sunt și alți sărbătoriți în toamna aceasta: domnul profesor Nicolae Cramar, dirijorul nostru, doamnele Cornelia, Simona, Nicoleta cărora le dorim, de asemenea, multă sănătate, bucurii, împliniri frumoase alături de cei dragi! La mulți ani tuturor sărbătoriților! O toamnă bogată și de aceea îi mulțumim bunului Dumnezeu pentru tot ce ne oferă.

Pentru mine un prieten adevărat nu poate fi descris în cuvinte... pur și simplu e adevărat.

Felicia GRIGORAȘ

Personalități marcante din perioada Republicii Populare Ucrainene (1917-1923)

Unul dintre cei mai apropiați colaboratori și sfătuitori ai lui Symon Petliura - președintele Republicii Populare Ucrainene (RPU) și Comandant Suprem al Armatei acesteia - a fost profesorul universitar Konstantyn Mațievyci, om de știință în domeniul agronomiei, politician și om de stat.

S-a născut la 18 mai 1874 într-o localitate din regiunea Kiev. A absolvit Institutul Agronomic No-voaleksandroviski.

În perioada 1899 - 1901 a îndeplinit funcția de secretar științific al Asociației Agrare din Poltava. Din 1901 până în 1905, a lucrat ca agronom de gubernie la Zemstva din Saratov.

Apoi s-a mutat la Harkiv, unde în perioada 1907 - 1915 în cadrul Asociației Agrare a lucrat la redactarea publicațiilor „Chliborob” (Agricultorul) care a fost editată timp de 11 ani (1907 - 1918) și „Agro-nomiceskii jurnal” (Revista agronomică).

Din 1915 până în 1917, Konstantyn Mațievyci a fost profesor universitar la Petersburg, unde a predat un curs de agronomie destinat special femeilor.

În 1917, a revenit la Kiev unde a participat activ la mișcarea națională.

Evenimentele politice de la începutul anului 1917: Revoluția burghezo-democrată din Rusia țaristă și formarea Guvernului Provizoriu condus de Kerenski, care au dus la abdicarea țarului Nicolae al II-lea, l-au determinat pe Konstantyn Mațievyci să se înscrie în Partidul Ucrainean al Socialiștilor Federaliști (PUSF), în cadrul căruia a ajuns să facă parte din conducerea acestuia.

Începând din primăvara anului 1917, K. Mațievyci s-a dedicat cu trup și suflet luptei pentru libertatea și independența poporului ucrainean. Ca urmare a fost ales în componența Radei Centrale Ucrainene, îndeplinind funcția de adjunct al secretarului pentru probleme agrare M. Savcenko-Bilskyi, iar ulterior a fost numit secretar general pentru probleme agrare al RPU. Din însărcinarea Radei Centrale Ucrainene Mațievyci a elaborat proiectul unei reforme agrare în Ucraina.

La 15 decembrie 1918, noul organ de conducere al RPU - Directoratul și Armata Ucraineană condusă de Symon Petliura, după ce l-au înlăturat de la putere pe hatmanul Statului Ucrainean, Pavlo Skoropadskyi, au intrat în Kiev.

Tot atunci, la Odesa și Nicolaev, au debarcat trupele anglo-franceze pentru a sprijini Armata alb-gardistă condusă de generalul Denikin care lupta împotriva bolșevicilor, dar și a Armatei RPU.

Pe de altă parte, Rusia sovietică era pregătită să invadeze teritoriul Ucrainei, primul obiectiv fiind ocuparea Kievului.

În această situație grea pentru tânăra Republică Populară Ucraineană, Rada Centrală și Directoratul au solicitat Conferinței de Pace de la Paris să împiedice pe cale diplomatică această tentativă a Rusiei sovietice.

Totodată Guvernul RPU a trimis la Odesa (unde se afla Comandamentul trupelor anglo-franceze) reprezentanții săi să ducă tratative cu comandantul acestora pentru a nu sprijini trupele Armatei albe a lui Denikin și să facă și din partea lor demersuri la Conferința de Pace de la Paris pentru recunoașterea independenței RPU. Dar din cauza pretențiilor absurde ale reprezentantului Armatei anglo-franceze de a schimba componența Directoratului și de a transforma Ucraina într-un Protectorat francez, tratativele au fost întrerupte.

La 28 ianuarie 1919, Guvernul RPU trimite o nouă delegație la Odesa condusă de A. Margolin, din care făcea parte și prof.univ. K. Mațievyci, bun cunosător al limbii franceze, pentru a duce tratative cu reprezentanții Antantei. Dar nici de această dată cele două delegații nu au ajuns la un acord.

Profitând de situația în care se afla RPU, Rusia sovietică a trimis trupe, care după lupte crâncene au reușit să determine Rada Centrală, Directoratul și Armata Ucraineană să se retragă la Jytomyr, apoi la Kamianet-Podilskyi, regiunea Vinnyțea.

Între timp, Conferința de Pace de la Paris și-a continuat lucrările care vizau reglementarea situației din spațiul est-european. Printr-o nouă notă adresată de Guvernul Ucrainean Conferinței de Pace de la Paris de către reprezentantul său G. Sydorenko s-a solicitat ca Rusia sovietică să înceteze acțiunile armate împotriva RPU, iar Antanta și SUA să recunoască independența Ucrainei.

Această cerere a fost ignorată de către membrii Conferinței de Pace de la Paris, comunicându-i-se lui Sydorenko că tratativele se vor purta numai cu reprezentanții Rusiei sovietice.

La 13 februarie 1919, Directoratul a investit un nou Guvern, în frunte cu S. Ostapenko, din care a făcut parte (până la 9 aprilie 1919) și prof.univ.

Konstantyn Mațievyci

Konstantyn Mațievyci în calitate de ministru de Externe al RPU. Acest Guvern a dus tratative cu reprezentanții trupelor Antantei dar fără a se obține vreun rezultat favorabil pentru partea ucraineană.

În această situație Directoratul a numit un nou Guvern, începând cu 9 aprilie 1919, condus de B. Martos.

În iulie 1919, în timp ce Directoratul și Guvernul se aflau la Kamianet-Podilskyi și se pregăteau ca împreună cu Armata galițiană să pornească ofensiva spre Kiev, prof. K. Mațievyci i-a propus lui Symon Petliura următoarele: „Trebuie să restabilim de îndată relațiile diplomatice cu România, Polonia și Rusia sovietică. Aceasta este singura cale pe care trebuie să mergem ca să salvăm existența RPU”.

Petliura și Guvernul au fost de acord cu propunerea profesorului Mațievyci. Ca urmare, a fost trimisă o delegație în Polonia în vederea înființării unei misiuni diplomatice conduse de Andrei Livițki.

În România se afla deja din 1919 misiunea diplomatică extraordinară a RPU condusă de prof. Mațievyci care, practic, a înlocuit misiunea diplomatică a Statului Ucrainean, condusă de generalul Dașkevyci-Gorbațki, numită de hatmanul Pavlo Skoropadskyi în octombrie 1918.

Misiunea diplomatică extraordinară a RPU condusă de Mațievyci avea ca sarcină să solicite Guvernului român condus de I.C. Brătianu să furnizeze Armatei Ucrainene material de război: tunuri, arme, cartușe etc. De asemenea, misiunea trebuia să solicite Guvernului român să intervină pe lângă țările Antantei să ajute Ucraina și la reorganizarea Armatei Ucrainene. Aceste solicitări erau absolut motivate în situația de atunci a ofensivei armatei bolșevice, care ar fi putut afecta și țările limitrofe Ucrainei - România și Polonia.

Misiunea diplomatică extraordinară a RPU în România a funcționat oficial până în 1923 când a fost retrasă în urma împrejurărilor care s-au desfășurat în felul următor: în fruntea armatelor ucrainene unite Petliura recucerise Kievul la 30 august 1919. La 5 decembrie 1919, plecase în Polonia în scopul realizării unei alianțe politico-militare cu această țară pentru a lupta împotriva Rusiei sovietice. Din inițiativa lui a fost încheiat în aprilie 1920 Tratatul de la Varșovia. Petliura și Guvernul au funcționat de atunci un timp în exil în Polonia. Din păcate însă, Tratatul acesta încheiat de Petliura și mareșalul Pilsudski a fost încălcat de polonezi, care

Un punct de vedere

Chiar nu ne pasă?

Se apropie parlamentarele! Ce mare lucru, vor „ricana” niște megieși. Ei aici, e aici.

Se pare că trebuie făcut ceva într-o anumită direcție. Care direcție?

Ar fi multe de spus, cu glas tare sau șoptit, uitându-mă în jur. Voi ataca problema semnăturilor de susținere. Domnilor, este de înțeles că independenții trebuie să prezinte un anumit număr de semnături. În caz contrar, ar candida tot felul de neaveniți.

Dar în privința partidelor mari, mai ales în privința celor parlamentare?

De ce facem atâta risipă de hârtie?

Ca să arătăm cât de mulți susținători avem mai ales că foarte mulți semnează pe mai multe liste!

Tăiem 3 hectare de pădure în fiecare zi!

Nu ne gândim deloc la generațiile viitoare? Ar fi cazul să ne trezim!

Pe lângă tablele de semnături, se vor tipări

au încheiat la Riga un Tratat cu Rusia sovietică.

Sub presiunea Guvernului sovietic Petliura și Guvernul său au fost obligați să părăsească Polonia plecând în exil, căutându-și refugiul în alte țări.

Atunci, în 1923, și-a încheiat oficial activitatea și misiunea diplomatică extraordinară a RPU în România.

Armata RPU, cu un efectiv de circa 30.000 de militari, după ce a fost înfrântă de armata bolșevică, superioară numeric, se retrăsese, în 1919, pe teritoriul Poloniei. Aici însă ostașii ucraineni au fost tratați ca prizonieri, dezarmați, înfomețați, cazați în condiții necorespunzătoare: în barăci de lemn înconjurată cu

sârmă ghimpată.

Comandantul suprem Symon Petliura a ordonat ca unitățile militare ucrainene să părăsească Polonia și să ceară azil politic țărilor din Europa de Vest cât și celor din zona balcanică.

În România, în cursul anilor 1920-1921, s-au refugiat circa 3.000 militari și civili care au fost cazați succesiv în taberele (impropriu numite în epocă „lagăre”) din Brașov, Oradea Mare și în final Făgăraș. Comandantul tuturor taberelor a fost numit de Guvernul român colonelul Hnat Porochivskyi.

În semestrul al 2-lea al anului 1923, ultima tabără, cea de la Făgăraș, a fost desființată din cauza imposibilității Guvernului român de a face față cheltuielilor mari pentru hrana și cazarea unui număr atât de mare de refugiați atât ucraineni, cât și ruși. Așadar, refugiații au fost dirijați pentru a-și căuta loc de muncă în diverse fabrici și ferme agricole de pe tot teritoriul României.

Pentru a apăra interesele emigrației ucrainene în România, din inițiativa (și inițial sub conducerea) profesorului Mațievyci a fost înființat la București Comitetul de ajutorare și asistență a refugiaților ucraineni sub conducerea colonelului Hnat Porochivskyi. Fiind instituție cu caracter obștesc și filantropic a fost autorizat să funcționeze pe baza HCM nr.72304 din 2 octombrie 1923. Prin această hotărâre, toți imigranții ucraineni militari și politici care au luptat împotriva bolșevicilor au fost considerați imigranți politici, beneficiind de ședere pe termen nelimitat în România.

Din 1923, prof. Mațievyci a trăit ca imigrant în Cehoslovacia, unde a predat agronomia la Academia Ucraineană de Științe Agricole din Podebrady.

Profesorul a luat parte activă la viața social-politică a emigrației ucrainene atât din Cehoslovacia, cât și din România. Încă mult timp după desființarea misiunii diplomatice din România a revenit adesea în țară pentru a-și vizita pe bunul său prieten, colonelul Hnat Porochivskyi și familia sa.

Prof. Mațievyci a fost membru al Partidului Radical Democrat Ucrainean (PRDU) din Praga. A fost autorul unor numeroase lucrări din domeniul agronomiei.

A decedat la Podebrady, Cehoslovacia, la 2 aprilie 1942.

Mihai POCORSCHI

zeci de mii de afișe, pe care sferțodoctii le vor rupe. Nu cumva Imnul național spune multe? Mă refer la titlul lui.

Dacă tot vin parlamentarele, vreau să „cârtesc” un pic.

În SUA, mama democrației universale, parlamentarii aleși, timp de patru ani, își desfășoară activitatea în slujba poporului. Adică, nu sunt și profesori, medici sau mai știu eu ce altceva. Pe bune! La noi?

De ce nu luăm „lumină” și în acest sens? Că în alte probleme...

Subscripție publică pentru achiziționarea „Cumințeniei Pământului”?

Cică din 1990 încoace, averea României a fost „ușurată” de 73 de miliarde de euro! Cât s-a recuperat? „Astronomica” sumă de 1%! (730 milioane).

Părerea mea (nu dau cu parul) este că dacă s-ar recupera șpăgile, peșcheșurile, câștigurile ilicite, am putea redobândi multe „cumințenii”, chiar și tezaurul de la Moscova! Howgh! (în limba indienilor apași, înseamnă: am zis!).

Kolea KURELIUK

Târgul de toamnă al fructelor de pădure, VII

Albul imaculat al zăpezii timpurii, în miez de Brumărel, și verdele pădurilor de molid din preajmă, cu miros de rășină, creează armonie între oameni. Armonie care-i adună în momente semnificative ale satului. Așa s-a întâmplat la Târgul de toamnă al fructelor de pădure, ediția a VII-a, la Obârșii Sucevei. Se vede că și în acest căuș de

judet și-au dat mâna și au încins hora prieteniei în satul de sub geana de pădure. Târgul de toamnă nu și-a propus câștiguri materiale. Toți asta vor. Noi ne-am propus să promovăm valorificarea fructelor de pădure. Trăim într-o zonă cu depozite întregi de vitamine. Uneori, nu le băgăm în seamă. Gospodinele știu bine a le exploata și conserva.

Bătrânii satului cunoșteau foarte bine secretele conservării lor. Azi, tot mai mulți vin să ne învețe cum, ce, cât și cum să mâncăm. Bătrânii știau foarte bine, fără să-i învețe cineva... Mâncău sănătos, mergeau pe jos, luau muntele în... piept și nu știau ce înseamnă o vârstă mai mică de... 90 de ani! De stres, nici vorbă!

Manifestarea de la Izvoarele Sucevei a fost unică în felul ei. Copiii de la școala gimnazială și-au etalat produsele pe standurile ornate cu ștergare tradiționale și sloganuri. Participanții au avut ce târgui, că doar a fost târg! Produse diferite: compoturi, dulcetuți, gemuri, siropuri, salate,

zacuscă etc., toate, condimentate cu suflet și voce bună. Au dovedit pricepere și rafinament. Unele rețete sunt știute numai de ei. Vizitatorii au rămas impresionați și au dat năvală. Evident, nu a lipsit afinata pregătită cu migală și pricepere de gospodine și consumată cu simț de răspundere, dar și

munte, pierdut oarecum pe harta țării, dar regăsit în ultimii ani, se petrec lucruri minunate. Folosind metoda pașilor mărunți, făcând primul pas, mai timid, am ajuns la al șaptelea. Este un pas mai mare și iată că așa am numărat ediția a VII-a. Mici și mari, din toate ungherele satului, dar și din

cu... măsură de gospodari. Doamna Loredana Chișciuc, profesionistă în domeniu, din Moldova-Sulița a venit cu produse deosebite.

Artiștii care s-au perindat pe scenă, sub o sonorizare perfectă asigurată de Ovidiu, au fost la înălțime, fiind răsplățiți cu diplome, cărți din partea locului și gustări. N-au lipsit aplauzele prelungite.

Formațiile artistice ale școlilor participante au dat culoare și forță manifestării. Toate au adus în undă tradițiile locurilor de origini sub umbrela straielor populare, adevărate lucrări de artă la care țin cu sfințenie. Grupul folcloric "Codrulețul" din Vorona, județul Botoșani a dat tonul periplului muzical: taraf, dansatori, soliști vocali. Vorona, o adevărată vatră de cultură, folclor și tradiții. Sufletul grupului: prof. Dumitru Doroftei.

Popescu Teodora, de 9 ani, din Falcău a pășit pe calea afirmării și a smuls aplauzele asistenței. Grupul folcloric "Flori de colț" de la Școala din Breza a impresionat asistența. Drâmba este un instrument vechi și pare rudimentar, dar Anișoara Moșulea știe să o mânuiască cu pricepere și să scoată sunete deosebite. Fluierul... fermecat al pictorului Vasile Hutopilă, cu o vechime mai mare de 100 de ani, a ridicat sala-n picioare.

„Mugurașii” de la Moldova-Sulița au... înmugurit și pe scena noastră. Au demonstrat talent și cunoaștere a rădăcinilor.

„Izvoarașul” din Izvoarele Sucevei, sub bagheta preotului Valentin Petru Ardelean, după oarece schimbări, și-a regăsit izvoarele. Toate lucrurile mari încep de la... izvoare! Toate cămărilor sufletului au fost deschise...

prof. Ion AFLOREI

Lansare de carte la Școala Gimnazială Părâuți-Suceava

„OBSESII”, AUTOR EVA CONSTANTINESCU

N-am putut să nu particip la un astfel de eveniment, mai ales că am fost invitat de prof. dr. Lăcrămioara Cocârlă, director coordonator al școlilor din comuna Todirești, dna Ramona Bălan, profesor coordonator al Școlii din Părâuți, precum și de prof. Mihai Bocancea și prof. Ileana Lucescu.

Autoarea volumului de versuri „Obsesii”, doamna magistrat Eva Constantinescu (născută Lupu), este fiica satului Părâuți.

Despre autoarea cărții a vorbit dl prof. Mihai Bocancea, care a fost moderatorul acțiunii. Viața doamnei Eva Constantinescu n-a fost prea ușoară, dar fiind o fire răzbatătoare și foarte muncitoare, studiind mult, a ajuns magistrat în București!

Manifestarea s-a putut desfășura în cadrul Școlii Gimnaziale din Părâuți datorită prof.dr. Lăcrămioara Cocârlă, director coordonator și mai ales prin implicarea prof. coordonator al Școlii din Părâuți, Ramona Bălan.

Prof. Ramona Bălan, vădit emoționată, a urat bun venit autoarei cărții, tuturor participanților, precum și colegilor ei, care în ziua lor liberă au venit toți la școală la această acțiune.

Prof. Mihai Bocancea a subliniat faptul că această lansare de carte este un eveniment deosebit pentru întreaga comunitate. Cu toate că doamna Eva Constantinescu și-a petrecut viața la București, unde a fost judecător, notar-șef și avocat, a fost o prezență vie în viața culturală a satului Părâuți. A sponsorizat volumul „Monografia satului Părâuți - 2008”.

A mai arătat faptul că autoarea are multe articole de specialitate în țară și în străinătate.

Părintele Lazăr Croitor: „O carte o poți scrie numai singur pentru că nu te poate ajuta nimeni. Felicit pe doamna Eva Constantinescu pentru o așa carte”.

Domnul Ioan-Dumitru Puiu, inspector școlar la IȘJ Suceava: „Cuvântul cheie al acestui volum îl dă chiar titlul lui. Cred că nu este persoană care să nu aibă anumite obsesii”.

Domnul prof. Nicolae Mateiciuc: „Retrăim aceste clipe emoționante, când din depărtări ne revin în suflet și în gând imaginile ținutului natal, chipul inegalabil al mamei, anii fru-

moși ai copilăriei, așa cum le găsim evocate în poeziile doamnei Eva Constantinescu.

Doamna prof. Maria Bocancea: „Lirismul este pretutindeni în poeziile sale. Apreciez seninătatea și modul în care își prezintă simțămintele. Poeziile ne înalță spiritual, iar metaforele îi îmbogățesc versurile”.

Doamna inv. Geta Bocancea: „V-am cunoscut cu mulți ani în urmă. V-am ascultat de multe ori poeziile și v-am recomandat să le strângeți într-un volum.

Dumneavoastră sunteți una dintre personalitățile comunei, fiind la bază învățătoare și învățătorii au ceva în plus”.

Domnul ing. Dragoș Straton a arătat faptul că de familia Constantinescu îl leagă amintiri frumoase de aproape patru decenii. „Doamna Eva Constantinescu este un om generos”.

Prof. Traian Chilimon, vecin, a evocat copilăria lui când doamna Eva strângea copii de prin vecini și le citea poezii sau povești, iar tatăl ei îi distra cântându-le doine minunate. „Vă invit să vizitați expoziția de icoane pe lemn, din holul școlii”.

Domnul Mircea Radu, medic veterinar: „Venind aici, din Ardeal, acum 43 de ani, am găsit în familia doamnei Eva un sprijin de nădejde și iată că după atâția ani mai sunt în comuna Todirești”.

Iată și o epigramă scrisă de prof.

școala va asigura și de acum înainte condiții pentru desfășurarea unor asemenea întâlniri. Oamenii au nevoie de așa ceva”.

Autoarea cărții a făcut un excurs în viața ei de peste șapte decenii, evocând greutățile copilăriei. A mai spus că o să scoată un al doilea volum de poezii, apoi unul de poezii numai pentru copii, la care ține foarte mult”.

Elevele Ana-Maria Bocancea, Narcisa Trandafir și Luana Jalbă îmbrăcate în costume populare de excepție au recitat poezii din volumul „Obsesii”.

La sfârșitul materialului, vreau să dau Cezarului ce-i al Cezarului.

De anunțarea participanților, de partea de după discuții s-au ocupat soții Ileana și Lazăr Lucescu. Le mulțumesc în numele tuturor!

Subsemnatul, am participat cu mare plăcere la această activitate, având în vedere faptul că am funcționat la această școală un deceniu.

Am lăsat la sfârșit motivația mea, adică de ce am scris despre această lansare de carte pentru „Curierul ucrainean”.

Dna Eva Constantinescu, în fața tuturor participanților, a spus că în venele domniei sale curge și sânge slav.

Bunica dinspre tată, Mafta Guliciuc, era ucraineană din Ipotești, județul Suceava. Bunicul dinspre tată era polonez și se numea Wolcinski. Venind în Părâuți și-au schimbat numele în Lupu.

Domnia sa știe și acum câteva cântece ucrainene de la bunica sa, pe care le-a cântat pronunțând corect cuvintele în limba ucraineană. Asta în timp ce mulți dintre cei care au terminat liceul în limba ucraineană la Siret, nu mai știu să citească!

La sfârșit autoarea a oferit tuturor participanților la eveniment cărți cu autograf și asta spune totul.

Kolea KURELIUK

BRUMĂREL DIN CARTIERUL DRUMUL TOAMNEI

E bine, e sănătos să ne închipuim că în sufletul său Brumărel vede taine mai deslușite și mai mari, decât doctii psihologiei moderne, atunci când vine vorba despre depresii. El vorbește, prin seve ale firii sale, cu Adâncul și Înaltul. Pentru că tandrețea reîntoarcerii la suflet pare că se făptuiește - la o primă vedere - numai în acest fel. Împăcarea cu care se contopește el în culorile codrului ne îndeamnă în continuare să cultivăm nemurirea din noi, prin credința în posibilitatea unei lumi primăvăratică ce va să vină. O lume mai bună decât cea cu care ne confruntăm în încrâncenările noastre de zi cu zi.

E momentul potrivit să ne reamintim de o definiție celebră a lui Albert Camus: „Toamna e o a doua primăvară, când fiecare frunză e o floare“. Da, dar până s-avem parte de o primăvară veșnică, așa cum întrevide Camus, ne mulțumim că florile au un răsărit și un apus, plăcându-le însă, nespuse de mult, să poarte chipul soarelui.

Toamnă devreme – toamnă târzie? Forestierele ecouri ce revin pe poteci sunt, de fapt, glasuri ale drumetșilor îndepărtate sau ratate. Dar simțământul prezentului este o experiență personală. De pildă, o ciută miroase frunzele moarte. Fiecare ființă pornește pe drumul simțirii care o poartă către liniște, calea către pacea interioară.

În diminețile pădurilor raze pier și învie aburi de rouă.

Aflându-mă în fața unui bătrân eleșteu cu pești de argint, m-aș fi așteptat să sară brotacul lui Matsuo Basho!.... Desigur, aș fi avut parte de un moment fad, insignifiant: „zgomotul apei“. Dar deocamdată realitatea zilei duce lipsă de... haiku. Când „realitatea“ își va reveni la... realitate, zgomotele pașilor aproape că se vor șterge. Cuvintele poetice se vor împrăștia într-o lumină și liniștire de sine. Oricum, nu voi rămâne dezamăgit. Vom fi martor al unei arte speciale de a trăi clipa.

Luna, aparent rece... Mami, în timpul unei plimbări, îi cuprinde bebelușului cu mâna degetul arătător și îl îndreaptă spre cer. Între nori răsare o spărtură de stele... Inima mamei își continuă plimbarea prin parc. Pe ghizdurile unei fântâni arteziene o broască cu ochi de piatră privește întreaga scenă. Înserarea, ca o radieră uriașă vrea să șteargă totul în jur. Luna în deplinătatea ei netezește vârfulurile copacilor.

Șovăind parcă, printre tufe de crizanteme un strat fin de brumă subțire. Nici o frunză nu mișcă - în semn de mirare. E vorba despre o mai veche pasiune pentru flori, față de care Brumărel acționează în consecință. O consemnăm, ca pe o atitudine potrivită, într-o nouă lumină adusă - cum se zice - „la zi“.

„Războiul rece“ va lua sfârșit! Ultimele legume s-au retras pe tarabe. În semn de asociere, un soare încă blând se răsfață pe bolta cerului, în vreme ce din pământ ies încă fire verzișoare și moi de mărar și pătrunjel. Ne ia pofta la goană, pentru o ciorbă de burtă presărată cu verdețuri de tot felul.

Dornic de mișcare, Brumărel însoțit de razele tomnaticului soare preferă plimbările matinale excentrice. Ca de exemplu, o „promenadă“ făcută de-a lungul unui fir de funigel! Nu vreau să vă stârnesc râsul, dar umorul, chiar și fan-tezia fac parte integrantă din viața lui Brumărel.

Mult regretă Brumărel că nu-i în stare să iubească cu devoțiune trandafirii. În primul rând: pentru că știe încă din frageda sa pruncie că e lucru imposibil să trăiești într-o stare de totală independență. A aflat el din Codul Genetic, că-n adierea singulară a unei serii de Cuptor, până și trandafirul alb freamătă până la venirea zorilor. În al doilea rând: e convins că trandafirul trăiește doar cât timp este iubit. După ce s-a ofilit, îți poți cuprinde obrazul în palmele rănite de spini și - ca un părăsit în dragoste - așa îți poți dezmiarda urmele durerii.

Sunt clipe în care „Ziua Recoltei“ înconjoară ca basmele lumii aura celor ce - cu recunoștință

- o prețuiesc. Sunt clipe de belșug în care vrea să ne pună la încercare în noi simțul realității darurilor lui Dumnezeu; dacă le băgăm în seamă... Uitați-vă atenți cum strălucește în vâluită în mister multicolor, sărbătorirea acestei zile pe tarabele din piețe și - mai ales - pe rumeneala preparatelor culinare, expuse pentru degustare.

Sclipirile brumei pe o scară de lemn lăsată peste noapte sub cerul liber... Dimineța, umbrele unui frunzar alăturat fac ghidușii cu soarele, urcă și coboară. Întrebarea momentului e: unde este pisica jucăușă?

Până la sezonul vânătorii, e de preferat pentru mișcare practicarea tenisului în aer liber. Apropo - nu știi de unde sare iepurele. Dar, din moment ce te afli pe terenul de vânăre a mingilor, indicat e să te miști cu pași mărunți și rapizi și să te uiți atent... unde sare mingea.

Fluturii cei mai în vârstă, încă nu s-au pensionat anul acesta. Ei continuă să facă turul rondurilor. Asta înseamnă atâta bucurie senină, încât preferăm în mod arbitrar să folosim la adresa aripilor lor cuvântul „tandrețe“, nicidecum juxtapunerea valorii unui punct de pensie ce-ar apăsa în chip nedrept întrarierea vârstei lor de pensionare.

Brumărel nu pare, ci el chiar este un tip intuitiv! Ascute în el o percepție subtilă și dezinteresată. Acceptă ca ceilalți, adică noi, să fim diferiți și printr-un efect de oglindă, să luăm cunoștință de propria noastră existență, de unicitatea, misterul ei. Sesizăm deodată cu Brumărel diferența și înfrățirea culorilor și formelor; avem, se zice, o revelație. Atunci anul calendaristic, conform înclinațiilor noastre în a-l consulta, se prelungește în estetica așteptării față de anotimpul primăverii, când din nou înflorim.

.....

Brumă ce „nichelează“ o bară de susținere, de fiecare parte a unei pasarele pe care trebuie să trecem...

Numai spiritul de echilibrist dăruiește abilitatea mâinilor lui Brumărel, libertatea de a nu se folosi de aceste bare; altfel urmele trecerii sale s-ar șterge odată cu el.

Mihai MATEICIUC

Miniglume

Un pictor abstracționist se plângea altuia:

- Sunt într-o situație foarte încurcată. O clientă cere să-i schimb culoarea ochilor în portretul pe care i-am făcut.

- Și ce este așa de greu?
- Habar n-am unde i-am plasat!

- Aveți cont în bancă?
- Am, dar nu în folosul meu.

- Tăticule, se pisicește fiica studentă, te rog să-mi împrumuți mașina în seara asta.

- Pe jos nu poți merge, la ce ai

picioarele?

- Unul pentru frână, iar celălalt pentru frână...

Discuție între doi pescari:
- Câți pești ai prins ieri? - întreabă unul

- Trei. Dar tu?
- Mai puțin.
- Doi?
- Mai puțin.
- Unul?
- Și mai puțin.

- Alo! Apartamentul domnului Petrescu?

- Amice! - răspunde șoptit cineva. De unde să știm, noi tocmai am intrat în apartament...

Doi amici, bine afumați, au căzut într-o baltă.

- Jale! - strigă unul. Aici sunt atâți țânțari, încât putem să ne îmbolnăvim de malarie!

- Nimic grav! - zise al doilea. Până seara ne vom fi înecat deja.

- Mămico, cum am apărut noi pe lume?

- Pe tine te-a adus barza, Petrică.
- Dar Lenuța?
- Am găsit-o în stratul cu varză.
- Nu trebuia să lăsați țapul în grădină!

- Sire, îmi cer mii de scuze că din neatenție m-am așezat pe ochelarii dumneavoastră,
- Liniștiți-vă, doamnă, ochelarii au văzut lucruri și mai groaznice.

Tatăl către fiica sa:
- Te rog să rupi relația cu Gioni!
- De ce?

- Este foarte risipitor. Ieri mi-a împrumutat o mie de euro.

- Cum o duci, Ioane?

- Ei, ca în comunism!

- Așa de bine?
- Nici vorbă. Spuneau că în comunism nu vor fi bani, iar eu deja nu-i mai am.

Doi veterinari, operează la stomac un elefant. După ultima cusătură, unul zice:

- Se pare că de data asta n-am uitat nici un instrument în interior. Cel de-al doilea, privind în jur:
- Unde-i asistenta noastră?

Se întâlnesc doi:
- Tu crezi în reîncarnare? - întreabă primul.

- Sigur. Eu, de exemplu, am fost măgar.
- Când?
- Anul trecut, când ți-am împrumutat 500 de euro.

Kolea KURELIUK

Discursul Președintelui Ucrainei, Petro Porosenko, rostit în cadrul dezbaterilor generale ale celei de a 71-a sesiuni a Adunării Generale a ONU (Extrase)

Stimate Doamnă Președinte,
Stimați colegi,
Doamnelor și domnilor,

În numele Ucrainei îl felicit sincer pe domnul Peter Thomson cu prilejul alegerii sale în funcția de președinte al sesiunii a 71-a a Adunării Generale a ONU. Vă asigur de întreaga susținere de către Ucraina a eforturilor Dvs.

Stimate doamnă Președinte,

În ultima vreme, lumea înconjurătoare devine din ce în ce mai puțin stabilă. Unii au simțit acest lucru mai mult, alții mai puțin. Dar niciodată de la sfârșitul războiului rece nu au mai fost încălcate în mod unilateral, la o scară atât de mare și cu atâta aroganță normele și principiile internaționale.

Niciodată până acum nu a fost pus sub semnul îndoielii Statutul ONU, document pe care s-a sprijinit ordinea noastră mondială.

Niciodată până acum o țară membră a Consiliului de Securitate al ONU nu a fost inițiatorul și, în același timp, participantul activ al conflictului și arbitrul lui. Ce a rezultat? Instabilitatea globală care nu mai e o temă de dezbateră științifică, ci practic, cel mai mare pericol cu care se confruntă omenirea. Iar de felul în care vom reuși să o rezolvăm, depinde în mod direct viitorul nostru, viitorul copiilor noștri și viitorul organizației noastre.

Eu nu văd decât două căi de depășire a acestei situații: ori vom recunoaște existența acestei probleme și vom depune eforturi pentru rezolvarea ei pe baza valorilor și principiilor comune, ori ne vom amăgi cu iluzia stabilității, vom închide ochii în fața unor fapte evidente și vom face ca viitorul ONU - această platformă fără precedent de acțiuni comune - să fie dependent de un singur jucător care încalcă grosolan Statutul ONU.

În cel din urmă caz, ne vom confrunta foarte curând cu o cruntă dezamăgire.

Costul unei asemenea miopii este arhicunoscut - sunt viețile omenești.

În secolul trecut, noi am plătit un preț imens - 70 de milioane de vieți - în cele două războaie mondiale. Oare nu e de ajuns?

De aceea, subliniez din nou faptul că nu ne putem permite ca discutarea problemelor privind pacea și securitatea internațională în cadrul Consiliului de Securitate să intre în impas. Limitarea dreptului de veto în cazul adoptării hotărârilor privind prevenirea și reglementarea conflictelor trebuie să devină o sarcină prioritară a reformării activității Consiliului de Securitate.

Eliminarea dreptului de veto în cazul unor crime în masă și atunci când un stat membru al Consiliului de Securitate al ONU este parte a conflictului trebuie să constituie o regulă din beton armat, fără excepții.

Consiliul trebuie să se transforme într-un organ cu adevărat democratic și reprezentativ, eliberat de urmele trecutului.

Este necesară transformarea organizației noastre într-o structură capabilă să reacționeze eficient la acțiuni agresive și să-i tragă la răspundere pe cei vinovați. În caz contrar nicio națiune, niciun stat membru al ONU nu poate conta pe o securitate și dezvoltare stabile.

Un alt tip de pericol la adresa păcii și securității internaționale care necesită o atenție urgentă a comunității mondiale îl constituie războaiele hibride.

Ca președinte al unei țări care a devenit poligonul de încercare a noilor metode ale războiului hibrid, am atras atenția comunității internaționale asupra acestei probleme la sesiunea de anul trecut a Adunării Generale. În decurs de un an, această practică s-a extins simțitor. Efectele ei au putut fi observate în Europa, America și pe alte continente. Presiunile politice, propaganda deschisă, implicarea în procesele electorale, constrângerile economice, operațiunile diversioniste și armate secrete, atacurile cibernetice, abuzul de măsuri diplomatice - acesta este instrumentarul războaielor nedelclarate.

A venit timpul ca Consiliul de Securitate să-și asume controlul asupra acestei probleme.

Ucraina, la rândul său, este gata să inițieze în continuare discuții ca cea referitoare la modul în care Consiliul trebuie să contracareze acest pericol.

În contextul ultimelor evoluții pe peninsula coreeană, viitorul regimului de neproliferare nucleară provoacă țării mele o tot mai mare îngrijorare.

Se știe că Ucraina a renunțat benevol la al treilea ca mărime arsenal nuclear, între 2800 și 4200 focoase nucleare tactice, în schimbul garanțiilor de suveranitate și integritate teritorială potrivit Memorandumului de la Budapesta din 1994.

Din păcate, toate aceste garanții au rămas pe hârtie. Astfel, lumea democratică a pierdut prima bătălie. Este vorba nu doar despre Ucraina, ci despre încrederea în acorduri.

Totuși, ca un actor internațional responsabil, Ucraina a fost întotdeauna și rămâne devotată cauzei neproliferării nucleare și dezarmării. Așadar, acțiunile făcute la timp și eficiente ale comunității internaționale ca răspuns la experimentele nucleare ale Coreei de Nord sunt încă un examen pentru noi toți. Noi nu putem permite ca lumea să se înscrie într-o nouă cursă a înarmărilor nucleare.

Anul acesta vom alege noul secretar general al ONU. Sunt convins că principalele criterii pentru candidatul la acest important post, pe lângă calitățile profesionale, trebuie să fie mai întâi, poziția sa fermă în problema respectării prevederilor Statutului ONU și, în al doilea rând, disponibilitatea de a folosi cu fermitate, în caz de pericol la adresa păcii și securității, toate instrumentele pe care le are la dispoziție, mai ales cele prevăzute la art. 99 din Statutul ONU.

Credem că Consiliul de Securitate și Adunarea Generală vor face o alegere corectă.

Și Ucraina, din partea ei, ca membru nepermanent al Consiliului de Securitate, va contribui la atingerea acestui țel.

Stimate doamnă Președinte,

Din 2014, Ucraina știe din proprie experiență tragică ce înseamnă terorismul exportat din afară.

Componenta teroristă a războiului hibrid nedelclarat al Rusiei împotriva Ucrainei este clară.

Ea a devenit în mod dramatic o realitate zilnică în teritoriile ocupate din regiunile Donețk și Luhansk ale Ucrainei.

În cei doi ani și jumătate de conflict am adunat un număr însemnat de dovezi incontestabile ale implicării directe a Rusiei, a structurilor și demnitarilor ei în finanțarea, susținerea și coordonarea activității grupărilor teroriste care au comis numeroase crime împotriva cetățenilor statului meu.

Realitatea șocantă este aceea că teroriștii străini, în special din Rusia, reprezintă o parte însemnată a formațiunii militare ilegale din Donbas care se ridică la 38.000 de persoane înarmate până-n dinți.

Și nu exagerez deloc afirmând că în dotarea lor intră aproximativ 700 de tancuri, 1200 mașini de luptă blindate, peste 1000 sisteme de artilerie și peste 300 sisteme de rachete.

Armamentul, muniția și personalul continuă să intre din Rusia în Ucraina prin zona necontrolată a frontierei ucraineano-ruse.

În același timp, partea rusă continuă să susțină, inclusiv la ONU, că ea nu are niciun amestec, că nu sunt ruși în Ucraina.

Chiar și cei mai fățarnici conducători sovietici nu se pot compara cu minciuni atât de clare și cu manipulări atât de evidente pe care și le permite, astăzi, Kremlinul.

Da, ei amenințau lumea cu arma nucleară la fel cum face astăzi Rusia.

Dar, atunci când, în timpul crizei caraibiene, Uniunii Sovietice i s-au prezentat fotografiile făcute din aer de serviciile de informații americane, până și Hrușciiov a fost obligat să recunoască prezența rachetelor sovietice în Cuba.

Astăzi, în ciuda miilor de fotografii, video, mărturii și altor dovezi ale prezenței militare ruse în Donbas, Rusia continuă să susțină cu cinism „noi nu suntem acolo“.

Rusia a susținut același lucru și despre Crimeea „Noi nu suntem acolo“. Dar, ulterior, a organizat în pensinulă un fals referendum sub țevile armelor rusești. Iar apoi, după câteva zile, președintele rus declară ostentativ că Crimeea a fost anexată, imaginați-vă, „conform Statutului ONU“.

Oare vorbim despre unul și același Statut?

Considerăm că aceasta nu este doar o desconsiderare a principiilor seculare ale relațiilor internaționale, a regulilor și eticii lor scrise și nescrise. Este nesocotirea diplomației înseși.

Apreciez că a venit timpul ca organizația noastră să elaboreze măsuri de prevenire a comiterii abuzurilor de către țările membre ale ONU.

Este necesar să fie gândit un mecanism de stabilire oficială a probelor care atestă agresiunea unor state împotriva altora care să prevadă responsabilități clare în conformitate cu Statutul ONU.

Al treilea an de agresiune continuă să provoace durere și suferință cetățenilor mei.

Și-au pierdut viața 2430 de persoane din care un număr însemnat anul acesta. Numărul total al victimelor acestui război impus nouă, în inima Europei, a ajuns la 10 mii - 2,5 mii de militari și 7,5 mii de cetățeni pașnici.

În Donbas și pe teritoriul Rusiei continuă să fie reținuți ilegal sute de prizonieri.

Am fost șocați să aflăm că, recent, formațiunile armate ilegale proruse din teritoriile ocupate ale Donbasului au luat copii prizonieri.

Vreau să reiterez faptul că Ucraina rămâne fidelă reglementării politico-diplomatice a situației din Donbas. Noi suntem o națiune pașnică.

Timp de un an, noi am demonstrat prin vorbe și prin fapte că suntem gata să implementăm Acordurile de la Minsk - un plan complex de reglementare pașnică, convenit în septembrie 2014 și confirmat în februarie 2015.

Pagină realizată de Ion ROBCIUC

UCRAINA - mai aproape